

Eth. 3. c. 10.

Gula delectatio i guttore.

tionem linguæ, vt ex hoc diceretur gula consistere in delectatione gustus; tamen est ibi modica delectatio: quia si homo gustet, & non deglutiat, modica est ibi delectatio, vt patet per Philosophum in 3. Ethic. Nam potissima delectatio gulæ est in gutture. Et ex inde fortè dicitur gula, non à lingua, sed à gutture. Probat autem Philosophus in 3. Ethic. Quòd Gula, vel delectatio ciborum potissimè consistit in gutture, vbi est sensus tactus, non in lingua, vbi est sensus gustus, per Philoxenum, qui cum esset pultiuorax, id est, deuorator pulmentorum, optauit, vt guttur eius longius Gruis fieret: non vt lingua eius esset longa, sicut lingua bouis, sed vt guttur eius esset longum, sicut Gruis: quia non delectabatur in gustu pulmentorum quantum ad linguam, sed in tactu eorum, quantum ad guttur. Constituit ergo natura magnam delectationem in tactu gutturis, vt cõseruaretur indiuiduum: sed longè maiorem constituit in tactu genitalium, vt cõseruaretur species. Si igitur comparetur potentia generatiua ad suam potentiam tactiuam, vbi constituta est tanta delectatio; manifestè apparet, quod potentia generatiua præ alijs viribus, habet quandam infectionem.

Tertio potest comparari potentia generatiua ad potentiam concupiscibilem, quæ propter delectationem imperat generationis actum, vbi etiã maximè apparet propter actum generationis infectio peccati originalis, propter quod peccatum originale, cum multis nominibus nominetur, plura ex illis nominibus sumpta sunt à peccato concupiscibili: quia peccatum illud dicitur concupiscentia, dicitur concupiscibilitas, dicitur vitium concupiscentiæ. Etiã & alia nomina præfati peccati, quæ non secundum vocem à concupiscentia nominantur, sed secundum rem denominantur ab ipsa: quia illud peccatum dicitur lex membrorum, dicitur tyrannus, quæ nomina secundum rem à vi concupiscibili sumpta sunt: sic etiã fomes peccati secundum quosdam à solo concupiscibili sumitur. Propter quod si potètia generatiua comparetur ad concupiscibilem, quæ propter delectationem imperat generationis actum, patet potentiam generatiuam in infectione peccati originalis habere quandam principalitatem.

Quarto quidem patet, si comparetur potètia generatiua ad ipsam rationem, quæ deberet rationi obedire, & non moueri, nisi secundum dictamen rationis, vt ordinauit Deus in natura instituta. Nunc autè in natura corrupta potètia generatiua, & mēbra genitalia non solū non obediunt rationi, sed in illo actu totaliter subuertitur ratio. Vnde de Aug. 14. de Ciuit. Dei, loquens de actu illo, ait, quod in momento ipso tēporis, quo ad eius peruenitur exterminiuū pene omnis acies, & omnis vigilia cogitationis obumbratione abruitur. i. cõfunditur.

Quinto quidè patet, si potètia generatiua cõparetur ad voluntatem, ex qua omnis actus vitiosus habet rationem culpæ. Nam appetitus sensitius, qui dicitur sensualitas, & appetitus intellectius, qui dicitur volūtas, se inuicem trahunt, sicut rota rotā, vel sphaera sphaerā, vt potest haberi ex tertio

Tomo 5. c. 12.

Lib. 3. de Anima tex. com. 57.

potissimè, cum appetitus sensitius, siue concupiscibilis trahit voluntatem propter maximā delectationem, quæ est in actu generationis.

Sexto hoc idem patet, si comparetur potentia generatiua ad essentiam animæ intellectiuæ, in qua per se, & sicut in subiecto habet esse peccatum originale. nã quod infectio peccati originalis potissimè appareat præ alijs viribus, vel in vi, vel in potètia generatiua, patet, quia potentia generatiua in hac natura corrupta disponit ad introductionem animæ intellectiuæ. In cuius essentia per se, & sicut in subiecto habet esse peccatum originale, vt patebit ex sequentibus quæstionibus.

RESP. AD ARG. Ad primum dicendum, quod in natura instituta genitalia obediunt rationi, & non mouissent se, vt potest patere per Aug. in pluribus locis de Ciuit. Dei, nisi secundum quod ratio dictasset. Fundamentum ergo argumenti, quod potentia generatiua, vel genitalia nihil faciunt pro ratione; et si veritatem habet in natura corrupta, non habuisset veritatem in natura instituta. Quod verò tangebatur, quod virtus, & vitium sunt circa idem; non plus arguit argumentum, nisi quod in carne, vel in potètia generatiua non potest esse infectio, quæ sit peccatum, vel culpa formaliter; tamen non arguit quin possit ibi esse talis infectio causaliter. Nos autem non dicemus potentiam generatiuam præ alijs viribus, esse magis infectam, quantum ad peccatum originale formaliter, sed causaliter: quia ex ea causa causatur omnis infectio talis peccati. Nam origo, & generatio idem dicunt. & idem est peccatum originale, quod peccatum contractum ex origine, vel ex generatione.

Ad secundum dicendum, quod per actum coniugij possunt excusari personæ coniugum, ne peccent, vt sunt quædam personæ in se: sed vt sunt principium alterius, & quod non generent filios in peccato originali quod fit per potentiam generatiuam, Sanctitas coniugij ad hoc se non extendit: quia coniuges quantumcunque sint liberi à peccato originali, & ab omni alio peccato; semper tamen generant filios in peccato originali.

Ad tertium dicendum, quod fomes peccati potest dici quædam ariditas, & quædam siccitas potentiarum, & sicut aridum, & siccum est fomentum ignis materialis; sic ariditas, & siccitas potentiarum, quæ fit ex carentia viriditatis originalis iustitiæ; potest dici fomes, vel fomentum peccati. Et quia tamen in ratione, quam in sensualitate est talis siccitas, vel defectus talis viriditatis, fomes peccati potest ad vtranque referri; tamen, qui hoc vult referre solum ad sensualitatem, quia talia secundum quædam adaptationem sunt dicta, posset quis, si vellet laborare, ad hoc inuenire bonam adaptationem.

Ad formam autem arguendi dicendum, quod ex potentia generatiua, per quam producit proles, in qua habet esse originale peccatum, & defectus originalis iustitiæ; cõtingunt omnes isti defectus, propter quod potètia generatiua merito potest dici infecta.

Ad quartum dicendum, quod per carentiam originalis iustitiæ, quæ est ratio peccati originalis, essentia animæ, & rationes eius, potètiæ rationales sensitivæ, & vegetatiuæ sunt infectæ: quia ex decore originalis

nalis

nalii iustitiæ quædam perfectio, & quædã pulchritudo redudabat in omnes huiusmodi potentias, vt descẽdamus ad potentias animę vegetatiue: cuiusmodi sunt nutritiua, augmentatiua, & generatiua. quicquid dicant alij: dicemus omnes istas potentias ex peccato originali esse infectas. Infecta est enim nutritiua, quia non restaurat ita purum, sicut restaurabat in natura instituta. Infecta est augmentatiua, quia non augmentat cum omni illo decore, & decentia, sicut tunc augmentasset. Augmentat enim aliquoties nimis in longum, cum quadã gracilitate, vel nimis in grossum, cum quadã nimia breuitate. Sic etiam infecta est potentia generatiua, quia tunc per talem potentiam fuisset generatio filiorum cum originali iustitia, nunc autem est cum originali peccato.

Q V A E S T. II.

De peccati originalis transfundendi ordine.

P O S T E A quæritur de originali peccato quantum ad suum ordinem: vbi habet esse per prius, & vbi per posterius, quia ordo prioris, & posterioris habet esse secundum diuersa. Cum in anima sit vna essentia, & diuersa genera potentiarum; Erit circa hoc duplex quæstio. Vtrum peccatũ originale per prius habeat esse in essentia animæ, quàm in potentijs, vel econuerso. Alia quæstio erit, in quibus potentijs habeat esse per prius.

ARTIC. I.

An peccatum originale prius in anima potentia, quàm in essentia sit.

Conclusio est negatiua.

D. Th. 1. 2. q. 3. ar. 1. & 2. Sent. d. 3. l. q. 2. ar. 1. Et de Malo q. 4. ar. 3. & 4. D. Bon. d. 3. 1. ar. 1. q. 2. Ric. d. 3. 1. q. 1. Th. Arg. d. 3. 1. ar. 4. Dur. d. 3. 1. q. 3. Capri. d. 3. 1. q. 2.

P R I M V M sic proceditur videtur, quod originale peccatum prius sit in potentia, quàm in essentia. quia peccatum originale est carentia originalis iustitiæ. sed iustitia habet esse in voluntate: & voluntas nominat potentiã, ergo &c.

Præterea essentia animæ intellectiue est immaterialis, quia non habet materiam partem sui. sed immaterialis non attingit materiale, nisi mediante aliquo materiali. Non ergo anima attinget corpus, nisi mediante potentijs sensitiuis, quæ sunt potentiæ materiales, & organice. In

A talibus ergo potentijs erit per prius peccatum originale.

Præterea ideo dicitur peccatum originale, quia traducitur per originem naturæ humanæ. sed origo naturæ humanæ pertinet ad potentiam generatiuam, cum origo sit idem, quod generatio, quæ terminatur ad naturam, & est opus naturæ: Erit ergo peccatum originale in ipsa potentia generatiua per prius. Si autem sit in essentia animæ hoc erit per redundantiam.

Præterea peccatum originale, vt habetur in littera, est concupiscentia, vel concupiscibilitas, sed ista siue sumantur actualiter, siue habitualiter, pertinent ad vires sensitiuas, ergo &c.

B Præterea secundum Augustinum in de vera Religione: *Tomot.* Omne peccatum est in voluntate, sed peccatum originale est peccatum, ergo est in voluntate.

Præterea pœna debet respondere culpæ. sed carentia visionis diuinæ est pœna originalis peccati, cum visio diuina pertineat ad intellectum, & ad rationem, non ad essentiam: peccatum originale erit in intellectu, vel in ratione non in essentia.

C I N C O N T R A R I V M est: quia anima potest considerari dupliciter, vel vt est forma corporis, vel vt est motor. Si ergo peccatum originale est in anima, vt coniungitur corpori; non poterit esse in ea, prout coniungitur, vt motor: quia per nullam motionem nostram, & per nullum actum nostrum fit in nobis peccatum originale. Erit ergo peccatum originale in anima non, vt est motor corporis, sed vt est forma, cum ergo sit forma corporis per essentiam, ergo &c.

Præterea dictum est peccatum originale, quia contrahitur per originem, vel per generationem. Si ergo tale peccatum erit in anima erit in ea, vt est terminus generationis. sed huiusmodi terminus est per essentiam, ergo &c.

R E S O L V T I O.

Peccatum originale prius in anima essentia, quàm in potentijs est: si consideretur originalis iustitia, vt vnum donum secundum se: magis quæ natura, quàm persona datum, & a Deo quidem, & vt gratia. Idemque patet ex ijs, quæ alijs in rebus videmus: & ex modo ipsum contrahendi.

R E S P O N D E O dicendum, quod peccatum originale est carentia originalis iustitiæ tũ debito habendi eã, vt est ex superioribus declaratum. Si ergo bene volumus videre, quid est originale peccatum: oportet nos videre, quid erat originalis iustitia. Dicemus ergo, quod originalis iustitia erat: quoddam vnum donum gratuitum datum naturæ nostræ a Deo: habens se in natura instituta, sicut se habet modo gratia in natura corrupta.

Sex ergo vijs declarabimus, quod peccatum originale per prius habet esse in essentia animæ: & per quandam

quandam redundantiam habet esse in potentijs : **A** vt Prima via sumatur , prout iustitia originalis secundum se erat vnum donum , licet per redundantiam esset multa dona : sic peccatum originale secundum se est vnus defectus , licet per redundantiam possit esse defectus multi . Propter quod erit prima via ex ipsa vnitate ipsius originalis iustitiæ , siue originalis peccati . Secunda via erit , prout originalis iustitia erat donum datum naturæ , magis , quàm personæ . Tertia erit prout tale donum erat datum a Deo . Quarta via erit , prout tale donum se habebat , vt gratia . Quinta erit ex his , quæ videmus in alijs rebus . Sexta erit ex modo contrahendi originale peccatum : quia contrahitur per carnem .

Prima via sic patet : dictum est enim , quòd originalis iustitia erat vnum donum , & originale peccatum est vnus defectus , vt communiter ponitur . sed potentiæ secundum se non habent vnitatem . immo sunt multæ , & variæ potentiæ : oportet ergo , quòd peccatum originale , vel originalis iustitia , cuius defectus est originale peccatum , habeat esse in aliquo vno , in quo vniantur potentiæ . huiusmodi autem est essentia animæ . ergo &c . Hanc autem rationem quidam calumniantur , dicentes , quòd ista vnitas est cuiusdam ordinis , sed dicitur inueniatur aliqua vna potentia , ad quam alix ordinantur , vt voluntas ; Argumētum hoc arguit peccatum originale propter suam vnitatem esse in aliqua vna re , sed non arguit , quod illa vna res sit essentia , quæ est vna . quia potest esse voluntas , quæ est vna potentia , ad quam ordinantur alix potentiæ . Sed ista obiectio non bene se fundat : cum fundet se , quòd originale peccatum est vnum secundum quendam ordinem : cum non sit vnum secundum ordinem tantum , sed etiam secundum esse . quia est vnus defectus vnus doni , quod dicebatur originalis iustitia . propter quod obiectio non bene se fundat , & super fundamentum non bene ædificat . Vult enim , quòd alix potentiæ ordinantur ad voluntatem . Nam veritas est , quòd peccatum originale est vnum secundum se . quod vnum secundum se redundat in omnes potentiæ vegetabiles , quæ sunt generatiua , nutritiua , & augmentatiua . oportet ergo , quòd subiectum istius doni , quod est originalis iustitia , vel istius vnus defectus , quod est originale peccatum , sit tale vnum , in quo vniantur omnes potentiæ . Vel si volumus loqui modo , **D** quo loquuntur , sic obijciendo , sit tale vnum , in quo uniantur omnes potentiæ : Hoc autem non potest esse , nec voluntas , nec ratio , nec aliqua alia potentia , quia potentiæ vegetatiuæ nihil faciunt , nec pro ratione , nec pro voluntate consideratæ secundum se , nisi prout eis deseruiunt aliqui actus exteriores , vt ponere cibum in ore , vel alij actus exteriores , qui possunt esse voluntarij , & secundum rationem . Tale ergo vnum , ad quod ordinantur omnes illæ potentiæ , a quibus deriuatur perfectio originalis iustitiæ , & a quibus nunc deriuatur defectus originalis peccati , est sola essentia animæ , in qua primo , & principaliter erat originalis iustitia . Et nunc pro-

pter peccatum Adæ , per quod sublata fuit originalis iustitia , est originale peccatum primo , & principaliter . Et a tali defectu in essentia animæ deriuantur defectus ad omnes potentiæ : quia omnes potentiæ oriuntur ab essentia animæ tanquam accidentia , & proprietates a subiecto . quæ secundum Philosophum : Materia subiecta cum forma est causa omnium accidentium , quæ fiunt in ea . Et licet oia accidentia aliquo modo possint attribui materiæ , & formæ ; tamen forma est magis ratio actionis , & materia magis passionis . Et quia omnes potentiæ animæ sunt aliquo modo actiuæ : & illæ , quæ sunt passiuæ possunt dici actiuæ ratione iudicij ; ideo omnes tales potentiæ magis debent reduci ad essentiam formæ , quàm materiæ , & ad essentiam animæ , quàm corporis .

Sed dices , quòd aliquæ potentiæ fundantur in ipsis organis corporalibus , vt puta visiva in oculo . Ad quod dici potest , quòd potentiæ organice non fundantur in organis , nisi prout illis organis est coniuncta essentia animæ dans eis immediatè esse , propter quod omnes potentiæ animæ , tam organice , quàm non organice , attingit essentia animæ . Attingit enim ipsas potentiæ organice in quantum attingit organa dans eis immediatè esse . Est enim essentia animæ intellectiuæ secundum Augustinum , & secundum veritatè tota in toto corpore , & tota in qualibet parte dans esse per seipsam , & immediatè toti , & cui libet parti coniunctæ toti . Potentiæ autem non organice attingit essentia animæ , quia in ea sine organis fundantur , sicut in subiecto . defectus ergo , qui est in essentia animæ primo , & principaliter , per redundantiam potest esse in omnibus potentijs : & talis defectus est originale peccatum .

Secunda via ad hoc idem leuiter patet . Nam illud donum originalis iustitiæ magis erat datum naturæ , quàm personæ . quod patet : quia naturalia possunt transfundi in posteros , & illud donum fuit datum naturæ , non , vt erat personæ tantum : sed vt erat transfundendum in posteros . Et quia natura principaliter dicitur de forma , ut patet per Philosophum in 5 . Metaphysicæ , & in 2 . Physicorum : cum anima sit forma per suam essentiam ; originale peccatum , quod est defectus originalis iustitiæ , primo , & principaliter est in essentia animæ , & per eam habet esse in potentijs .

Tertia via sic patet . quia Dei perfecta sunt opera . Agentia autem naturalia procedunt de imperfecto ad perfectum . & primo inducunt accidentia , & postea substantialem formam . vt ignis primo calefacit , & inducit calorem , & postea inducit substantialem formam , & generat ignem . Sed Dei perfecta sunt opera , quia primo producit substantiam , & producendo substantiam producit accidentia competentia eidem substantiæ . & sicut se habet in perficiendo : sic se habet in proficiendo . quia primo perficit essentiam , & postea potentiæ , quæ sunt quædam proprietates , & quædam accidentia essentia originalis . ergo iustitia erat perfectio essentia animæ , & ab ea redundabat

Arist. 1. Phy.
t. c. 10.

2. Phys. t. 6.
12. & 5. Met.
t. c. 5.

dundabat perfectio in potentijs.

Quarta via sic patet: Nam originalis iustitia pro illo statu, vt debebamus esse membra Adæ, se habebat, sicut gratia, per quam sumus membra Christi. & ideo Christus dictus est secundus Adam. Sic enim ordinauerat Deus, vt descendēdo ab Adam reciperemus originalem iustitiam, per quam ordinabamur ad salutem. Erat ergo iste ordo, vt eramus membra Adæ, & vt eramus nati ab Adam. nūc non consequimur originalem iustitiam, quam perdidit: sed originalem iniustitiam, & originalem defectum, quem sua culpa adeptus est. Propter quod totus ille ordo primus est immutatus, & non saluamur, vt nati ab Adam, sed vt renati per Christum: Gratia ergo Christi supplet illud, quod perdidimus in Adam. Ideo vbi nunc est gratia Christi, ibi erat originalis iustitia, quam perdidimus in Adam. sed gratia est in ipsa essentia animæ, & ab ea deriuantur perfectiones in potentijs: Et sicut originalis iustitia erat in ipsa essentia animæ, & ab ea deriuabantur perfectiones in potentijs: sic etiam originale peccatum est quidam defectus in ipsa essentia animæ, & ab illo defectu habent esse defectus in potentijs.

Aduertendum tamen, quod cum dicimus, q̄ gratia se habet, sicut se habebat originalis iustitia; quantum ad propositum, est sic. quia, sicut gratia est in essentia: & ab ea deriuantur perfectiones in potentijs; sic quantum ad hoc se habebat originalis iustitia. Sed quō est sic de gratia, & originali iustitia: & quō nō est sic, satis potest esse per ante habita manifestum.

Quinta via ad hoc idem sumitur ex ijs, quæ videmus in alijs rebus. quia vt dicit Dio. 2. de Ecclē. Jerar. oportet nos prius esse, quàm agere. Primū ergo est esse, vt ait, postea operari. Et subdit, quod illud, quod aliquo modo est illud, solū operatur aut patitur, in quibus essentiatum est. Ad bene ergo agere, & ad habere esse diuinum, oportet, quod primo sumus essentiatī, & habeamus tale esse per perfectionem datam essentiæ, & postea operemur opera diuina per perfectiones datas potentijs. Primum ergo esse diuinum, quod habuit Adam, fuit per originalem iustitiā, quæ erat perfectio essentiæ Adæ, & ab illa perfectione essentiæ, per quā habebat Adam esse diuinum, deriuabantur perfectiones in potentijs, per quas poterat Adam operari opera diuina, & spiritualia: non opera diuina, & spiritualia, vt posset sub Deo spiritualiter proficere, sed vt posset sub Deo spiritualiter stare, & spiritualiter se sub Deo continuare, & præseruare.

Sexta via ad hoc idem patet: Cum modus contrahēdi originale peccatum sit per carnem; oportet, quod secundum illud, illa anima contrahat primo, & principaliter originale peccatum. secundum quod primo, & principaliter cōiungit carnī. hoc autem est, vt forma & per essentiā: & ideo in ipsa essentia primo, & principaliter contrahitur talis defectus, qui est peccatū originale: & ab essentia, vel defectu in essentia fiunt defectus in potentijs. quod dictum magis patebit, cum dispu-

A tabitur de ipso defectu potentiarum, in qua potentia per prius habeat esse defectus, qui est originale peccatum.

R E S P. A D A R G. Ad primum dicendū, quod æquiocatur ibi originalis iustitia, quia vt potest patere ex superioribus; ab originali iustitia, quæ erat in essentia animæ Adæ: causabatur iustitia in voluntate, & prudentia in intellectu, & quæcunque virtutes in quibuscunque potentijs, quæ requiruntur ad hoc, quod sint rectæ, & quod non necessitentur auerti, & deuiare a fine. Peccatum ergo originale est carentia originalis iustitiæ in essentia, quæ originalis iustitia si esset in essentia, causaret iustitiam in potentia, idest, in voluntate.

B Ad secundum dicendum, quod anima comparatur ad corpus, vt forma, & vt motor: & vt comparatur, vt forma, attingit totum corpus, & quālibet partem corporis per essentiam: Sed vt cōparatur, vt motor attingit corpus, & partes corporis per potentias non organicas. & hoc modo verum est argumentum, quod per potentias immateriales non potest moueri corpus, nisi mediantibus virtutibus materialibus, idest, organicis: vt non potest anima per voluntatem mouere brachia, nisi per virtutes, quæ sunt in musculis, & la certis mouentes brachia: sed hoc modo non est argumentum ad propositum, quia peccatum originale, cum sit principaliter in essentia animæ, principaliter est in anima, vt est forma corporis, quàm vt est motor.

C Ad tertium dicendum, quod peccatum originale est in potentia generatiua causaliter, non formaliter. Eo enim modo est in potentia generatiua, prout virtute eius causatur semen, per cuius virtutem generatur fœtus secundum omnem modum, secundum quem habet esse in utero: tamen formaliter non est in embrione peccatum originale ante infusionē animæ: sed de hoc agitur in sequenti quæstione.

Ad quartum dicendum, quod concupiscentia, & concupiscibilitas, & talia, quæ dicunt esse defectus potentiarum, deriuantur a defectu essentiæ, vbi principaliter habet esse originale peccatum.

Ad quintum dicendum, quod omne peccatum est in voluntate, vt habet rationem culpæ actualis. quod non sic intelligendum est, quod actus illarum potentiarum non habeant rationem peccati. quia cum irasci sit actus irascibilis; si irasci non posset habere rationem peccati, frustra diceret Propheta: Irascimini, & nolite peccare. Possunt ergo actus aliarum potentiarum esse peccata: sed pro tanto dictum est, quod omne peccatum est in voluntate, quia tales actus non habent completiue rationem peccati, vel culpæ, nisi prout sunt voluntarij. Ad formam autem arguendi, quod omne peccatum est in voluntate: Verum est loquendo de peccato actuali: Peccatum autem originale non est actuale, sed magis naturale.

Ad sextum dicendum, quod visio diuina non potest esse sine gratia, quæ est in essentia anime.

Visso

Idem li. 26.
q. 1. ar. 3.

Psal. 4.

Peccatum omne in voluntate.

Psal. 35.

Visio ergo diuina potest comparari tripliciter: vel ad lumen, in quo fit illa visio, & sic fuit in lumine gratiæ, vel in lumine gloriæ, quæ erit gratia consummata, iuxta illud: In lumine tuo, idest, in lumine gratiæ consummata, vel gloriæ, quod lumen das tu Deus; videbimus lumen, quod es Deus. Secundò potest comparari visio ad potentiam, cuius est actus; & sic pertinet ad intellectum. Tertiò potest comparari ad potentiam, cuius est præmium, & sic præmium voluntatis est, quia non est pœna aliquid nisi in quantum est displicens, nec est merces, vel præmium nisi in quantum est placens. Primò ergo visio, vt comparatur ad lumen, pertinet ad essentiam, in qua est lumen gratiæ consummata: & sic visio est illorum trium, videlicet, essentiæ, potentiæ intellectiue, & voluntatis: sic carentia visionis diuinæ erit defectus illorum trium, & vt talis carentia est pœna originalis peccati, erit defectus essentiæ animæ ex cuius defectu causatur defectus in potentijs, & ex cuius perfectione habent esse perfectiones in potentijs: Fuisse enim Adam, si non peccasset, ab illa vita, in qua per originalem iustitiam poterat non mori, translatus ad vitam gloriæ, per quam non posset mori. & sicut in illo statu a perfectione essentiæ causabantur perfectiones in potentijs: sic si fuisset translatus ad statum gloriæ a perfectione essentiæ, quæ fuisset gloria, vel gratia cõsummata: fuissent tantæ perfectiones in potentijs, vt visio in intellectu, & tensio in affectu.

ARTIC. II.

*An originale peccatum sit prius
in voluntate, quàm in alia
potentia.
Conclusio est affirmatiua.*

D. Th. 1. 2. q. 83. Et de Malo. q. 4. ar. 5. Et 2.
Sent. d. 3. ar. 3. q. 1.

SECUNDO queritur, in quibus potentijs, vel in qua potentia prius habeat esse originale peccatum. Est enim originale peccatum defectus quidam in essentia, a quo causantur defectus in potentijs. Propter quod queritur in qua potentia per prius causatur huiusmodi peccatum: & quia communiter ponitur, quod in voluntate; Arguitur contra hoc, quia originale non est nisi quædam infectio: sed inter omnes potentias generatiua dicitur magis infecta. Ergo ibi principaliter est peccatum originale.

Præterea originale peccatum videtur esse rebellio virium, quia sic per originalem iustitiam fuissent vires inferiores subiectæ rationi; sic per

originale peccatum tales vires sunt rebelles rationi: Originale peccatum non erit in voluntate: sed vel erit in ratione, cui rebellant inferiores vires: vel erit in ipsis inferioribus viribus.

Præterea videtur, quod nec in voluntate, nec in ratione sit peccatum originale: sed magis sit in ipsis viribus inferioribus. Nam sicut secūdum Philosophum: Honor est magis in honorante, quàm in illo, qui honoratur: sic rebellio magis est in rebellante, quàm in illo, cui rebellatur. Ergo peccatum originale, quod est quædam rebellio, est in viribus inferioribus, quæ se habent, vt rebellantes.

Aristo. 1.
Ethi. c. 5.

Præterea peccatum originale dicitur concupiscentia, vel concupiscentia, vt in quæstione præcedenti dicebatur: sed hoc pertinet ad vires inferiores. ergo &c.

Præterea in peccato originali potest assignari conuersio, & auersio: sed conuersio dicitur pertinere ad vires inferiores: auersio ad superiores: sed cum in peccato actuali conuersio præcedat auersionem: videtur, quod peccatum originale prius sit in viribus inferioribus, ad quas spectat conuersio, quàm in viribus superioribus, ad quas spectat auersio.

IN CONTRARIUM est: quia peccatum originale est carentia originalis iustitiæ: Sed iustitia habet esse in voluntate; ergo & eius oppositum, videlicet carentia, & defectus iustitiæ.

Præterea peccatum non habet rationem culpæ, nisi vt est voluntarium. ergo tale peccatum principaliter est in voluntate.

RESOLVTIO.

Peccatū originale habuit esse causaliter in carne: formaliter in anima infusione: & magis tribuitur viribus superioribus, quàm inferioribus, quantum ad culpæ rationem: sed ratione inclinationis ad malum inferioribus ad scribi potest. Sed prius in voluntate, quàm in alijs potentijs esse habet.

RESPONDEO dicendum, quod eo modo habet esse originale peccatum in filijs Adæ habentibus naturam corruptam, quo si Adam non peccasset, habuisset esse in eis originalis iustitiæ. sed hoc modo originalis iustitiæ habuisset esse in filijs Adæ: quia generatio fuisset ibi sine libidine, & thorus immaculatus. Propter quod semen fuisset ibi mundum, & conceptus ex tali semine fuisset mundus, sicut modo pater carnalis facit conceptum immundum de immundo semine. eo ergo modo, quo per generationem, vel per originem accepissemus in natura instituta originalem iustitiam: sic in natura corrupta contrahimus peccatum originale:

Generatio in statu innocentiz qualis fuisset.

Etus gra-
dus, & or-
do idem d
30. q. 1. ar. 3

nale: sed fœtus, vt supra diximus, prius est lac, postea sanguinis, & quãdiu est talis, viuit vita plãtã, quia nutritur, & augetur, sed non sentit: postea est caro, & formantur in eo membra: & quãdiu est talis, viuit vita animalis, quia non solum augetur, & nutritur, sicut planta: sed etiã si pungeretur cum acu, sentiret, quod est proprium animalium: sed nondum viuit vita hominis, quia non est ei infusa rationalis anima: sed in illo instanti, in quo omnia membra sunt complerè formata, infunditur ei rationalis anima, & incipit viuere vita hominis. In statu ergo naturæ institutæ omnia hæc fuissent munda, & corpori sic formato mundo fuisset infusa anima, non solum munda ab omni peccato, sed etiam quodammodo decorata omni bono. Dicimus autem: quodam modo, quia eo modo fuisset anima prolis sicut ante peccatum fuit anima Adæ: qui pro illo statu ante peccatum dicebatur beatissimus, quod non intelligendum est, quod nõ esset accepturus maiorem beatitudinem: sed quia pro illo statu, in quo erat decoratus originali iustitia, non poterat plus crescere in bonitate, nisi mutaret statum, & ultra originalem iustitiam, per quam poterat stare, sed non proficere; acciperet gratiam gratum facientem, per quam posset stare, & proficere. Sic ergo fuisset in statu naturæ institutæ, sed in statu naturæ corruptæ omnia hæc sunt immunda: quia semen maris, in quo est virtus actiua, est immundum libidosè emissum. Et cum per virtutem illius feminis fœtus primo est lac, & postea sanguis, est lac immundum, & sanguis immundus, & sic de alijs: & corpori sic maculato infunditur anima immaculata: sicut ponimus exemplum de manu polluta, quod pomum quantumcunque de se, mundum, fieret pollutum: si poneretur in manu polluta: Vel sicut ponit exemplum Magister, quod vinum quantumcunque bonum receptum in vase acetoso fieret acetosum. Sed, sicut supra diximus, talis macula, quam contrahit anima ex coniunctione ad carnem non debet assimilari appositioni turpitudinis, sed magis per subtractionem cuiusdam pulchritudinis. Hoc ergo modo imaginabimur originale peccatum, quod in natura infundebat aña corpori mudo, & disposito ad recipiendã animã cù illa pulchritudine, quæ erat originalis iustitia. nunc autem corpori immundo, & ex hoc indisposito ad recipiendam animam cum illa pulchritudine, (quia actus actiuorum sunt in patiente disposito) infunditur anima sine illa pulchritudine, & sine originali iustitia cum debito habendi eam: & ex hoc dicitur contrahere peccatum originale, quia quodammodo, vt supra diximus, habent rationem culpæ.

Anima quõ
cõtrahatur
peccatum.

3. de ala. 24.

Cum ergo quæritur de ordine peccati originalis, vel iustitiæ originalis: patet, quod sicut corpori primo infunditur essentia animæ, & cum ea infunduntur potentia; sic in statu naturæ institutæ ordine naturæ prius fuisset infusa essentia animæ, & postea non tempore, sed natura fuissent infusæ potentia; perfectæ suis perfectio-

tionibus a perfectione essentiæ deriuatis: vt sicut potentia; naturaliter deriuantur ab essentiã, sic perfectiones potentiarum fuissent deriuatæ a perfectione essentiæ, & nunc in natura corrupta defectus potentiarum deriuantur a defectu essentiæ: sed quia non est quæstio de originali peccato, quem ordinem habeat, vt est in essentia animæ, & in potentijs; quia hoc declarat quæstio præcedens, quia principalis est in essentia, quàm in potentijs: sed quæstio nostra quærit de ipsis potentijs, in qua illarũ habeat esse per prius.

Ad hoc dici potest, quod peccatum originale alicubi habet esse causaliter tantum: & hoc modo est in carne corrupta ante infusionem animæ. Non enim potest caro ante infusionem animæ intellectuæ esse susceptiua culpæ formaliter, sed bene potest esse sic susceptiua causaliter, quia dispositio, & indispositio materiæ potest esse causa dignitatis, vel indignitatis formæ. Caro ergo corrupta, & ex hoc indisposita ad susceptionem animæ cum illa pulchritudine, quæ erat originalis iustitia, dicitur anima in ipsa coniunctione ad carnem contrahere peccatum originale, quod est carentia originalis iustitiæ: & est quidam defectus in ipsa essentia animæ: Ante ergo infusionem animæ potest caro esse infecta causaliter, vel potest in ea esse culpa casualiter in quantum est indisposita ad suscipiendam animam cum præfata pulchritudine: sed in ipsa infusione animæ incipit esse peccatum originale in anima formaliter. Primo in ipsa essentia, per quam vnitur anima carni: vt forma, & deinde in potentijs, per quas vnitur, vt motor. Sed si quæretur, in qua, vel in quibus potentijs habeat esse magis, vel minus, vel prius, vel posterius tale peccatum; dici potest, quod diuersis respectibus possunt hæc diuersis potentijs attribui: Nam in peccato est consideranda substantia actus, & auersio a Deo, secundum quam actus habet magis rationem culpæ. Nam: cum peccatum sit cõuersio ad commutabile bonum, & auersio ab incommutabili. conuersio habet rationem culpæ materialiter, sed auersio formaliter. Quantum ad inclinationem ad malum actum, & quantum ad conuersionem ad bonum commutabile, magis est hoc in carne, & in viribus inferioribus, sed quantum ad ipsam auersionem, & quantum ad rationem culpæ magis hoc imputatur viribus superioribus, quia non deberent consentire viribus inferioribus, sed deberent eas pro posse refrænare. Ideo peccatũ originale dicitur lex membrorum repugnans legi mentis. Sunt autem tres vires inferiores potissimè sic infectæ: Generatiua, quæ exercet actum generationis: Tactiua, quæ propter magnam delectationem inclinatur ad talem actum: Concupiscibilis, quæ etiam propter delectationem imperat talem actum: Superiores etiam vires, vel potentia; sunt duæ: Intellectus, & voluntas: sed quantum ad executionem actus: oportet intellectum obedire voluntati: ita quod tota ratio culpæ attribuitur voluntati, propter quod actus malus non dicitur culpa, nisi in quantum est voluntarius.

Aduer-

Peccati originale formaliter qd.

Aduertendum tamen, quòd de peccato originali possumus loqui formaliter, & causaliter. Et causaliter dupliciter, vel causaliter actiue, quia causat: vel causaliter passiuè, quia causatur. Peccatum ergo originale formaliter non est nisi quædam carentia, & quidam defectus cum debito habendi illud, quo caremus, siue accipiatur talis defectus in essentia, siue in potentia, vt quòd sagitta non rectè tenderet in signum, vel est ex parte manus, vbi est carentia artis sagittandi, vel ex parte sagittæ, in qua est carentia pœnarum, propter quam sagitta etiam a sciente rectè sagittare, non rectè tendit. In essentia ergo animæ debet esse principaliter talis pulchritudo, & talis perfectio, & per oppositum inest principaliter talis impulchritudo, & talis defectio; & in potentijs superioribus quantum est de se sunt hic principalis, quòd in inferioribus, & in voluntate præ omnibus alijs. Verum quia ex tali carentia, & ex tali defectu causatur pronitas ad peccandum, sicut ex defectu frœni causatur equo pronitas ad cadendum: & aliquando ipse casus ex defectu originalis iustitiæ causatur pronitas ad malè agendum, & ipse etiam malus actus. Peccatum ergo formaliter est ipsa carentia: sed causaliter potest dici ipsa pronitas ad malum, quæ causatur ex tali carentia.

Peccati originale causaliter.

Patet ergo quid sit originale peccatum formaliter, & quid causaliter, & quomodo secundum aliam, & aliam considerationem potest dici maius, & minus in vna potentia, quàm in alia: tamen simpliciter, & absolute loquendo, inter potentias animæ, principalis est peccatum originale, & actuale in voluntate, quàm in alijs potentijs: sed peccatum originale est defectus naturalis in essentia animæ, & in voluntate consequens animam, vt est forma corporis secundum hanc naturam corruptam. sed peccatum actuale est quidam defectus consequens animam, vt est mouens, & agens. Et quia est per potentias, & principaliter per voluntatem: ideo actualis culpa per omnem modum principalis competit ipsi volùtati, per quam anima mouet omnes alias potentias ad suos actus. Est enim voluntas instrumentum seipsum mouens secundum Ansel. est etiam mouens alia: sed peccatum originale, quod est naturale, principaliter est in essentia: sed inter potentias principalis est in voluntate.

RESP. AD ARC. Ad primum dicendum, quòd generatiua potest dici magis infecta causaliter. quia per eam causatur natura, in qua habet esse originale peccatum: vel potest dici magis infecta materialiter, quia actus eius propter delectationem in tactu, & propter ardorem in concupiscibili magis inclinatur ad peccandum secundum peccatum illud: sed ex voluntate habet rationem culpæ formaliter, quia actus non habet rationem culpæ formaliter, nisi vt est voluntarius, propter quod defectus, quem habemus in voluntate ex origine naturali secundum naturam corruptam, nisi a tali defectu absoluamur per baptismum, habet magis rationem culpæ, quàm defectus, qui est ex origine in potentijs alijs.

A Ad secundum dicendum, quòd illa rebellio magis imputatur viribus superioribus, & potissime voluntati, quæ non refrænatur inferiores vires.

Ad tertium dicendum, quòd rebellio magis est in viribus rebellantibus, quàm ad substantiam actus, quod est quid materiale in culpa: sed quantum ad rationem culpæ, magis est in voluntate, quæ non refrænatur inferiores vires: sic & honor magis est in honorante, quantum ad substantiam actus, quia illa reuerentia, & illa inclinatio est in eo, qui se inclinat: sed quantum ad illud, propter quod fit, quia fit in testimonium virtutis, magis est in honorato.

Honor quò sit magis in honorante, quàm in honorato.

B Ad quartum dicendum, quòd peccatum originale est aliquo modo in omnibus viribus. Propter quod multis nominibus nōoat tam pp defectū essentiæ, quàm pp defectū diuersarū potentiarū: sed nō oportet, quod omnia talia nomina semper sumantur ab eo, quod est magis formale in peccato originali. Propter quod concupiscentia, & concupiscibilitas sumuntur ab eo, quòd est ibi magis materiale, vt potest patere per habitata.

Ad quintum dicendum, quòd in peccato actuali conuersio præcedit auersionem in via generationis. quia nullus aspiciens ad malum facit, quod facit peccator. Ergo quia vult aliquod bonum commutabile, ad quod se conuertit perdit Deum, a quo se auertit: tamē in via perfectionis, & complementi auersio præcedit conuersionem, quia ratio culpæ principalis, & formalis consistit in auersione, quàm in conuersione, & hoc sufficit ad soluendum argumentum, quia si vellemus tangere omnes defectus illius argumenti, nimis esset longum.

Dubitatio I. Litteralis.

SUPER litteram primo quæritur de eo, quod dicitur: Ipsa concupiscentia est lex membrorum, vel carnis, quæ est morbidus quidam affectus, quomodo hæc sint intelligenda.

D Dicendum, quòd in peccato originali, de quo agitur, tria sunt considerata. Primò defectus, vel carentia alicuius perfectionis, & sic potest dici lex carnis, vel lex membrorum. Secundò potest considerari pronitas ad hoc: & sic potest dici concupiscentia, non vt nominat actum: sed vt nominat vitium, vel pronitatem. Tertiò potest nominare ipsum actum, & sic potest dici quidam morbidus affectus, ad hoc etiam possunt adaptari alia nomina, quæ sequuntur, quia peccatum originale quantum ad defectum potest dici lex peccati: quantum ad pronitatem potest dici languor, vel carnalis concupiscentia. Sed quantum ad actum potest dici illicitum desiderium. Peccatum. n. originale potest dici actuale, causaliter, Passiuè, & actiue: passiuè quidē, quia causatur ab actuali peccato in Adā: Actiue verò, quia

Peccati originale tria consideranda.

quia propter pronitatem, quam habemus ex originali peccato ad malū, incidimus in actualem culpam, & in actualem culpam.

Dubitatio II. Litteralis.

Uterius fortè dubitaret aliquis de eo, quod in littera dicitur, quod lex peccati manet in carne, non in anima, sed est per carnē in anima, quomodo hoc habeat veritatem. Dicendum, quod caro nō est susceptiva culpę formaliter: sed potest esse sic susceptiva causaliter, & per carnem potest causari in anima in quantum coniuncta carni affectivē causat in ea aliquis defectus, qui modo, quod dictum est, sibi imputatur ad culpam.

Dubitatio III. Litteralis.

Uterius fortè dubitaret aliquis super illo verbo: Quomodo peccatum originale sit in carne: Vtrum, ut pœna: vel ut culpa. Dicendum est, quod Magister soluit obiectionem, negando utrunque dicens, quod non est peccatū originale in carne, ut culpa, nec ut pœna, sed est ibi, ut quidā defectus. Diximus autem supra, quod peccatum originale magis habet esse in quadam subtractione, quā in appositione. Imaginabimur enim ipsum in carne, ut quendam defectum: quia deficit caro ab illa dispositione, ut sit disposita ad suscipiendam animam cum illa pulchritudine, quę est originalis iustitia: ideo recipit eam cum carentia eius, ex qua carentia dicitur contrahere originale peccatum.

Dubitatio IIII. Litteralis.

Uterius fortè dubitaret aliquis de eo, quod in littera dicitur, quod seditas maior videtur esse in carne concupiscentialiter traducta, quā in ea, unde traducitur: sed hoc videtur falsum: quia caro parentum, unde traducitur caro prolis movetur libidinosē, non autem caro prolis. Dicendum quod hoc pro tãto fortè dicit Magister. quia parentes siue coniuges possunt excusari ab omni seditate peccati: quia possunt generando prolem non solum non peccare, sed mereri: & proles non potest excusari ab omni seditate peccati: quia oportet, quod nascatur in peccato originali.

Dubitatio V. Litteralis.

Uterius fortè dubitaret aliquis de eo, quod in littera dicitur: Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum. Quare peccatum originale, cum sit unum, nominatur pluraliter, iniquitates. Dicendum, quod licet peccatum originale sit unum in se, & sit quidam defectus essentię animę: est tamen multi defectus per redundantiam, quia ex in illo uno defectu redundant multi defectus in potentijs.

DIST. XXXII.

De Peccato originali, quantum ad eius remissionem, & causam.

QUONIAM supra dictū est. Superius determinavit Magister de originali peccato quantum ad eius quidditatem, & quātum ad eius transv̄sionē. Hic determinat de eo quātum ad

remissionem eius, quomodo remittatur in baptismo: circa quod duo facit. Quia primo facit quod dictum est. Secundo circa hanc materiā movet multas quęstiones, ibi: [Pręterea quęri solet.] Circa primum duo facit. quia primo quęrit, quomodo dimittatur peccatum originale in baptismo, prout huiusmodi peccatum maculat animam. Secundo quęrit, quomodo fiat talis remissio per baptismum, prout tale peccatum maculat, & seditat carnem, ibi: [Solet autē quęri.] Circa primum tria facit, quia primo movet quęstionem, quomodo dimittatur peccatū originale per baptismum, prout maculat animam. Secundo ponit quęstionis solutionem. Tertio solutio nis positę ponit multas declarationes, & patefactiones. Secunda ibi: [Sed licet remaneat.] Tertia ibi: [Duplici igitur.]

Tunc sequitur illa pars: [Solet autem quęri:] in qua movet quęstionem de remissione facta in baptismo, quantum ad seditatem carnis. Circa quod tria facit: quia primò movet huiusmodi quęstionem, & assignat quorundam responsionem, Secundo assignat responsionem aliam, & obijcit contra eam. Tertio ponit illius obiectionis solutionem. Secunda ibi: [Alij vero putant.] Tertia ibi: [Ad quod illi dicunt.] Tunc sequitur illa pars: [Pręterea quęri solet,] in qua circa peccatū originale movet multas quęstiones, & sex facit, secundum quod sex movet quęstiones. Nam primò quęrit, cum peccatum originale sit concupiscentia. Vtrum concupiscentia remaneat post peccatum. Secundo quęrit quomodo anima sit obnoxia propter peccatum originale. Tertio quęrit utrum peccatum originale debeat dici voluntarium, vel necessarium. Quarto quęrit cum Deus creet animam mundam: Vtrum debeat eā permittere maculari. Quinto quęrit de animarū qualitate ante baptismum: Vtrum tales sint ante baptismum, quales sunt creatę a Deo. Sexto & ultimo quęrit de animarum æqualitate: Vtrum à sui creatione sint creatę omnes æquales. Secunda ibi: [Solet etiā quęri.] Tertia ibi: [Illud etiā.] Quarta ibi: [Si vero quęritur.] Quinta ibi: [Hoc a quibusdā.] Sexta ibi: [Illud quoque.] Et in hoc terminet sētētia pręsentis Lektionis, & Distinctionis.

In carne quomodo sit peccatū originale.

Q V A E S T. I.

De Peccati originalis remissione.

IRCA hanc Distinctionem quæritur de duobus principaliter. Primò de peccati originalis remissione. Secundò de eius causa. Circa primum quærentur tria. Primò de remissione originalis peccati per baptismum quantum ad culpam. Secundò quantum ad pœnam. Tertio quantum ad æqualitatem eius. Vtrum sit æqualiter in omnibus, uel æqualiter remittatur in omnibus.

ARTIC. I.

An originale peccatum baptismo remittatur.

Conclusio est affirmatiua.

D. Tho. 1. 2. q. 81. art. 3. ad 3. Et 3. p. q. 69. art. 3. ad 1. Et 2. Sent. d. 32. q. 1. art. 1. D. Bon. d. 32. art. 1. q. 1. Ric. d. 32. q. 1. Sco. d. 32. q. 1. Biel d. 32. q. 1. Dur. d. 32. q. 1. Ant. Andr. d. 32. q. 1.

AD primum sic proceditur. vñ quòd peccatum originale nõ remittatur in baptismo quantum ad culpam. Nam peccatũ originale ideo habet rationẽ culpæ: quia est carentia originalis iustitiæ. quam debemus habere: cum ergo per baptismum non restituatur nobis originalis iustitia, non videtur, q̄ per hoc dimittatur originale peccatum, quod habet rationem culpæ.

Præterea per baptismum duo consequimur, caracterem, & gratiam. Baptizato enim imprimi tur caracter, & confertur gratia. Si ergo per baptismum fit remissio originalis peccati quãtum ad culpam, uel hoc erit per caracterem, uel per gratiam: non per caracterem, quia etiam factus accedens etiam cum intentione peccandi mortaliter recipit caracterem. Sed talis existens non potest sequi remissionem alicuius peccati: ergo per caracterem nõ fit talis remissio, nec per gratiam etiam: quia quoddam peccatum mortale sequens tollit gratiã baptismalem, qua amota videretur redire originalis culpa: sed hoc est falsũ, ergo &c.

Præterea sicut se habet actus in peccato actuali: sic se habet concupiscentia in peccato originali: sed redeunte actu, de necessitate redit peccatũ actuale. Ergo redeunte cõcupiscentia, redit peccatum originale: sed contingit hominem post baptismum concupiscere. ergo contingit ipsum post baptismum habere peccatum originale. quo, posito non fuit in baptismo remissum.

A Præterea si respondeatur: sicut videtur respõdere Magister, q̄ post peccatum remanet concupiscentia: sed remissa, & diminuta; Cõtra: Magis, & minus non diuersificant speciem. Inten sum ergo & remissum non diuersificant speciem. Si ergo intensa concupiscentia est peccatum originale, remissa concupiscentia erit peccatum originale.

Præterea concupiscere inordinatum procedit ex concupiscentia inordinata. Cum ergo post baptismum possimus habere concupiscentiam inordinatam, si talis cõcupiscentia anteq̄ erat peccatum originale, erit tale peccatum etiam post baptismum.

B IN CONTRARIUM est, quia ut dicitur ad Rom. Rom. 6. Baptizati sumus consepulti cum Christo, & resurgimus, vel uiuimus cum Christo. Ergo baptismus tollit peccatũ originale, & omne aliud peccatum, quod inuenit cum ipso: quia aliter nõ resurgeremus a peccatis nostris per baptismum, & nõ reciperemus per ipsum uiuere cum Christo.

Præterea non possumus simul esse filii iræ, & filij gratiæ: sed ante baptismum sumus filij iræ. Iuxta illud ad Eph. Erasmus filij iræ, sicut & ceteri Eph. 2. ri: sed post baptismũ sumus filij gratiæ, ergo &c.

RESOLVTIO.

Baptismus à peccato originali absoluit, quatenus ipsum habet rationem culpæ: siue ipsa culpa cõsideretur in Adam, ut communicata in natura, siue ut personam inficit.

C RESPONDEO dicendum, q̄ illud, quod dicit Gregorius de peccato actuali 25. Moralium, possumus adaptare ad peccatum originale. Vult enim Gregorius ibi, quòd peccatum actuale tripliciter potest considerari: ut peccatum tantum, uel ut peccatum, & pœna peccati: uel tertio ut peccatum, & causa peccati: quia ut ait ibidem, peccatum, quod per pœnitentiam non diluitur, mox suo pondere ad aliud trahit. Si ergo quis committat peccatum, & non pœniteat, mox trahitur in peccatum aliud: & si non pœniteat de illo alio trahitur in peccatum aliud, & sic deinceps. Peccatum ergo non potest haberi nisi triplicem considerationem, uel in se, uel ut refertur ad peccatũ præcedens, si habuit tale peccatum: uel ut refertur ad peccatũ sequens. Si cõsideretur in se, sic est peccatum tantum: sed si referatur ad peccatum præcedens, sic est peccatum, & pœna inflictã pro illo peccato, uel effectus illius peccati. quia peccatum primum non deletũ suo pondere trahit in secundum peccatũ, quod potest dici pœna eius, uel effectus ipsius: sed si referatur ad sequens peccatum: sic erit peccatũ, & causa peccati. quantumcunque ergo peccata præcedant aliquod peccatũ: & quantumcunque sequantur, nõ poterit habere peccatum rationẽ peccati, nisi habeat triplicem considerationem, uel in se, & sic est peccatum: uel ut comparatur ad præcedens, siue ad præcedentia peccata, & sic

Peccatum actuale triplex.

Peccatum tripliciter considerari potest.

& sic est pœna, uel effectus: uel ut comparatur ad sequens, siue ad sequentia peccata, & sic se habet, ut causa. Et sicut peccatum actuale est quædam actualis auersio a Deo: sic peccatum originale est quædam naturalis auersio ab ipso. Et sicut peccatum actuale, nisi per pœnitentiam deleatur, potest esse inter duo peccata actualia: sic peccatum originale, nisi per baptismum remittatur, semper est inter duo peccata actualia, uidelicet inter peccatū Adæ, cuius est defectus, uel pœna: & peccatū actuale prolis, quod potest dici peccatum in se, & potest dici illud peccatū Adæ, cuius est effectus, uel pœna. Et potest dici peccatū actuale sequens id, ad quod de necessitate inclinatur. Potest. n. peccatū originale dici illud peccatū actuale Adæ. Iuxta illud a Rom. In quo omnes peccauerunt: omnes .n. peccauimus in Adā uel in illo peccato Adæ: quia illud peccatū Adæ priuauit ipsum originali iustitia, & infecit naturam Adæ, cui erat data illa iustitia, quam inficiendo infecit naturam omnium posterorum, qui acceperunt naturam corruptam ab Adam, & qui per rationes seminales descenderunt ab Adam. illud ergo peccatū Adæ, quod fecit carere Adā originali iustitia, fuit peccatum omnium nostrum: quia omnes nos facit carere originali iustitia. Et hoc est, quod dicit Aug. de Ciuit. uolens, quod omnes nascamur peccatores nati ex Adam, quia omnes eramus in illo uno, & omnes eramus ille unus. Ideo omnes peccauimus in illo uno. Hoc idem dicit in epistola ad Bonifacium, quod culpa Adæ fuit communis omnium nostrum: & sicut originale peccatū potest dici illa culpa Adæ, à qua est causata sic potest dici culpa actualis nostra, ad quam de necessitate inclinatur. Nam sicut corpus propter peccatū mortuū est, quia habet necessitatē moriendi: sic spiritus propter peccatū originale mortuus est naturaliter, & actualiter. Naturaliter propter originale peccatū: quod est culpa naturalis: & actualiter propter culpam actualē, ad quam de necessitate inclinatur. Cum ergo quæritur: Vtrum peccatū originale, in quātum habet rationem culpæ, tollatur in baptismo. Dicemus, ut patet ex habitis quod peccatum originale tripliciter habet rationē culpæ. Primò ut fuit in Adam, in quo fuit infecta natura nostra per peccatum Adæ, in quo omnes peccauimus, & culpa illa fuit communis nobis omnibus. Ergo peccatū originale habet rationē culpæ in ipso Adā. Secundò habet rationē culpæ prout illa natura sic infecta comunicatur nobis, & inficit personas nostras. Tertiò tale peccatum habet rationem culpæ, prout persona sic infecta inficit seipsam: & nisi per baptismum absoluitur, necessitatur ad actualiter peccandum: ergo natura nostra potest considerari, ut infecta in Adam, uel ut comunicata nobis, & inficit personā nostrā: & tertiò ut persona nostra sic infecta & inficit seipsam, & necessitatur ad addendum peccatū actuale super originale. Gratia ergo baptismalis absoluit nos à peccato originali, ut habet rationē culpæ, ab omni isto triplici modo: quia gratia baptismalis primò absoluit nos, prout persona Adæ infe-

Rom. 5.

Tomo 5. ca. 11.

Tomo 7.

cit naturā, in quo omnes peccauimus, ut nō imputetur nobis peccatum illud. Secundò absoluit nos, prout natura illa infecta in Adam comunicatur nobis, & inficit personam, & nascimur in peccato originali. Tertiò absoluit nos pro persona infecta, quæ inficit ulterius seipsam: quia necessitatur ad peccandum, & super peccatū originale superaddit actuale. Est ergo peccatū originale nostrum inter peccatū actuale Adæ, a quo causatur: & peccatum actuale nostrum, quod de necessitate causatur, nisi per baptismum deleatur. Vel possumus aliter distinguere, & in idē redire, quod nos possumus tripliciter considerari. Primò ut fuimus in Adam. Secundò, ut fuimus in nobis ipsis. Tertiò ut per liberum arbitrium ordinamur ad Deū. Ut fuimus in Adam, fuimus infecti quātū ad naturam. Ut fuimus in nobis ipsis, fuimus infecti quantum ad naturam: quia natura infecta inficit personam: Sed ut per liberum arbitriū cōparamur ad Deū, specialiter inficimur quantum ad personam. Nam agere per liberum arbitrium attribuitur personæ. Ratio. n. agendi, & patiendī attribuitur naturæ: quia ratio agendi attribuitur formæ: patiendī materiæ, sed ipsum agere, uel pati attribuitur personæ, uel supposito, ut supra probauimus per Damasc. ubi uult, quod agere, & pati non attribuuntur naturæ, sed supposito, hoc est ergo peccatum originale prout natura infecta in Adam comunicata nobis per originem inficit personam. Et hoc est peccatum actuale, prout persona agens per liberum arbitrium inficit seipsam.

C

D V B. I. L A T E R A L I S.

An per gratiam baptismalem multipliciter à peccato originali absoluiamur.
Conclusio est affirmatiua.

Absoluiamur enim, ut Adæ membra: Ut in nobis ipsis esse incipimus: & ut ad Deum, tanquam ad nostrum finem, tendimus liberati.

M L T E R I V S fortè dubitaret aliquis, cum suppositum sit, quod triplici modo absoluiamur per gratiam collatā in baptismo a peccato originali, quomodo hoc ueritatem habeat. Dicendum, quod peccatum originale, ut supra dicebatur, est carentia originalis iustitiæ cum debito habendī eam. Nam sola carentia originalis iustitiæ non potest habere rationem peccati, uel culpæ. Nam cum non restituatur nobis per baptismum originalis iustitia: si sola carentia eius esset originale peccatū: semper essemus in originali peccato, & per baptismum non absolueremur ab ipso: sed carentia originalis iustitiæ ex hoc habet rationē peccati, uel culpæ: quia sumus debitores, & obligati ad habendā ipsam: & quia cum quis non habet, quod debet, & est obligatus habere, merito imputatur sibi ad peccatum, & culpam: ideo carentia originalis iustitiæ ante baptismum imputatur nobis ad peccatum, & culpam. Possumus Aegid super 1j. Sent. Qq 2 autem

D

Damaslib. 1. c. 34.

autem dicere, quod ad habendam originalem iustitiam ante baptismum sumus tripliciter obligati. Primò ut comparamur ad Adam. Secundò ut comparamur ad nos ipsos. Tertio ut comparamur ad Deum. Vel si uolumus omnia ista referre ad Deum: quia omne peccatum intantum peccatum est, in quantum auerit nos a Deo: quia auersio est formalior in peccato, quam conuersio; possumus Deo comparari tripliciter. Primò ut ad causam efficientem, prout nos producit, ut fuimus in Adam. Secundò ut ad causam efficientem, prout nos producit, ut sumus in nobis ipsis. Tertio comparamur ad Deum tãquam ad finem, prout nos ordinat ad seipsum. Omnibus autem istis tribus modis absolui- mur in baptismo. Propter quod apparet, quod absolutio baptismalis ab originali peccato non oportet, quod sit restitutio originalis iustitiæ; sed absolutio a debito habendi eam. Dicemus ergo, q̄ primo sumus obligati ad originalem iustitiã habendam, ut fuimus in Adam. Vel primo sic sumus obligati, ut Deus nos produxit in Adam. In quo fuit tota natura nostra virtualiter per rationem seminalem in nos deriuanda. Nam sicut nos produxit Deus in Adam, & sic collocauit in eo virtualiter totam nostram naturam, q̄ ei non tanquã singulari personæ, ut supra tetigimus, sed tanquã capiti omniũ nostrum, & tanquã habenti virtualiter in se totam naturam nostrã contulit originalem iustitiam, quod faciendo obligauit ipsum, & nos desce- suos ab eo ad habendã talem iustitiam. Secundò sumus obligati ad habendam talem iustitiam, ut ab Adam, uel a Deo sumus in nobis ipsis. Nam hoc est peccatũ originale, quod potest dici naturalis infectio personę per infectionem naturæ. Propter ergo istã infectionem obligamur, & sumus debitores ad habendam originalem iustitiam, quæ perficiebat naturam, & personam, quia nati in originali peccato nascimur defectiui in utroque. Tertio obligamur ad originalem iustitiam, prout comparamur ad Deum, tanquã ad finem. nam nati in originali peccato nascimur auersi a Deo naturaliter per culpam originalem, a qua nisi abluamur per baptismũ necessitamur auerti a Deo tanquã a fine per culpam actualem. Omnibus autem ijs tribus modis per gratiam baptismalem absolui- mur à debito originalis iustitiæ.

Nam primò absolui- mur à tali debito, uel ut sumus membra Adæ, & ut obligati sumus in eo, quia per gratiã baptismalem sumus membra Christi, cuius membra existentes absolui- mur à debito Adæ, & a morte spirituali, quam incurrimus per Adã, quia per hominẽ mors, & per hominẽ resurrectio mortuorũ. Et sicut in Adam oēs moriuntur; Ita & in Christo omnes uiuificabuntur.

Secundò absolui- mur a debito originalis iustitiæ, prout per originem ab Adam incipiamus esse in nobis ipsis. Vel prout Deus per talem originem producit nos quotidie, ut sumus in nobis ipsis, s̄m quẽ modũ natura corrupta, descendens ab Adam corruptit personam accipientẽ per ori-

A ginem naturam sic corruptam. & hoc est peccatũ originale. ut dicebatur corruptio personæ per originalem originem causata ex corruptione naturæ, & quia originale peccatũ importat corruptionẽ naturæ, & personæ propter tale peccatũ obligamur ad habendam originalem iustitiã, quæ erat perfectio naturæ, & personæ: sed ab hoc debito absolui- mur per gratiã baptismalem, quæ quantum facit ad propositum supplet defectum originalis iustitiæ: quia sicut illa perficiebat naturã, & personam, sic gratia baptismalis perficit. Perficiebat. n. originalis iustitia naturam s̄m se. quia hoc modo erat in essentia animæ, quæ cum sit forma naturæ per antonomasiã debet dici natura nostra: perficiebat etiam personam per redundantia, quæ à perfectione illius originalis iustitiæ, quæ rat in essentia, redundabãt perfectiones, quæ erãt in illis potentijs, quarũ actiones sunt attribuendæ personæ: & rectè hoc modo se habet gratia, quia perficit animæ essentiam, & à tali perfectione essentiæ resultat perfectio in illas potentias, quarũ actiones sunt attribuendæ personæ. Ergo per gratiã baptismalem hoc secundo modo absolui- mur a peccato originali, non q̄ nobis restituat originalis iustitia: sed quia absolui- mur a debito habendi eam. Quia gratia baptismalis, quantum ad propositum spectat, non solum facit, quod faciebat originalis iustitia: sed etiam ultra, quia illa nõ plus faciebat, nisi q̄ possemus stare: sed gratia baptismalis facit hoc, & amplius. quia facit, quod pessimus stare, & proficere.

B Tertio absolui- mur à tali debito, prout comparamur ad Deum, tanquã ad finem. Nam hoc faciebat originalis iustitia, q̄ possemus nos præseruare sub Deo, & non necessitaremur deuiare ab ipso, tanquã a fine. Et e contrario facit originale peccatum, quia facit nos naturaliter a Deo auersos tanquã a fine: & nisi tale peccatum. delect per baptismum, necessitat nos, ut actualiter auertamus nos a Deo tanquã a fine. Et quia omnibus præfatis tribus modis, prout per peccatum originale sumus debitores, & obligamur ad habendam originalem iustitiã, ex quo debito peccatũ originale habet rationẽ culpæ, absolui- mur per baptismũ. & per gratiam baptismalem. ideo benè dictũ est q̄ in baptismo absolui- mur a peccato originali omni modo, quo potest habere rationẽ culpæ.

C **D** **R**ESP. AD ARG. Ad primum dicendum, q̄ originale peccatum est carentia originalis iustitiæ cum debito habendi eam: sed magis est ibi ratio culpæ propter debitum, quã propter carentiam. propter quod dicitur q̄ in baptismo remittitur originalis culpa, non quia restituatur nobis originalis iustitia, sed quia absolui- mur a debito habendi eam.

Ad secundum dicendum, q̄ bonum est uno modo: malũ autẽ multipliciter: uel s̄m Dionysium, bonum consistit in tota causa: malum autẽ cum particularibus defectibus, quod ergo sumus grati Deo, cõtingit per gratiam: sed quod sumus auersi a Deo, cõtingit per culpam originalem, & per multiplicem culpam actualem. Quælibet ergo

Bonũ unũ:
Malum mul-
tiplex.

ergo culpa tollit gratiam, sed non quælibet culpa facit redire culpã remissam, nisi reiteretur actus ille. Culpa ergo originalis dimissa per gratiam, subtracta gratia, non redit nisi rediret origo, & generatio carnalis, per quam coniuncta est talis culpa.

Ad argumētum autē cum quæritur, per quod remittatur culpa originalis: Vtrum per caracterem impressum, vel per gratiam infusam. Patet quod per gratiam. Aduertendum tamen, quod argumentū quærit: Vtrum peccata dimissa redeant. Ad quod dici potest, quod absolute secundum se non redeunt nisi actus, per quos sunt introducta peccata, reiterentur. Possunt tamē dici redire aliquo modo per ingratitude: sed ad solutionem argumēti sufficit, quod non redeant simpliciter, & secundum se.

Ad tertium dicendum, quod redeunte actu, ut est culpa actualis, redit culpa actualis. Sic si rediret concupiscentia, ut est originalis culpa, rediret talis culpa, sed hoc modo nunquam redire potest post baptismum. Nam in baptismo absolui-mur ab originali peccato non per restitutionem originalis iustitiæ: sed quia absolui-mur a debito habendi eam. Quod si ulterius quæretur quomodo absolui-mur a tali debito, potest dici, quod absolui-mur per commutationem in aliud debitū. Nam, ut nati ab Adam tanquam membra Adæ obligamur ad habendam originalem iustitiam: sed, ut renati per baptismū, & ut membra Christi obligamur ad habendam gratiam, quam adipiscimur in baptismo, quam si cōtingat nos post baptismum perdere, possumus eam per pœnitentiam recuperare, ut sit baptismus prima Tabula post naufragium contra peccatum originale: & pœnitentia sit secunda cōtra peccatum actuale.

Ad quartum dicendam, quod intentum, & remissum non uariant speciem, si fundentur in eadem forma, uel in eadem perfectione: sed variat speciem, si infundentur super diuersis formis. potest enim maius, & minus, vel intentum, & remissum contingere ex sola maiori, & minori dispositione materiæ, manēte eadem forma: ut manente eadem forma aeris propter maiorem, & minorem dispositionem materiæ, potest esse aer magis, & minus calidus. sed aliquando maioritas, & minoritas fundatur sub diuersis formis, sicut dicimus, quod maior est caliditas ignis, quàm aeris. semper manet ergo concupiscentia quantum ad pronitatem: quia semper est in nobis quædam pronitas ad concupiscendum, & nos semper sumus debitores: sed non semper sumus obligati eodem debito. Nam ante baptismum sumus obligati ad habendam originalem iustitiam. Post baptismum uero mutatur nobis hoc debitum in aliud debitum: quia sumus debitores, ut habeamus gratiam: si ergo maioritas, & minoritas concupiscentiæ comparentur ad idem debitum, uel ad debitum eiusdem perfectionis, & formæ, ut puta, quia ante baptismum debemus habere originalem iustitiam, quandiu sumus sub tali debito semper sumus sub peccato originali, &

peccata dimissa non redeunt secundum se, sed per ingratitude.

Magis, & minus quomodo uariant speciem.

post baptismū, quia sumus sub alio debito. i. sub debito gratiæ: si ea careamus, semper sumus sub peccato actuale: sed si comparetur concupiscentia, ut sumus ante baptismum, ut sumus sub debito originalis iustitiæ ad concupiscentiam post baptismum, ut sumus sub debito gratiæ, non erit cōparatio secundum eadem perfectionem. Nec secundum debitum eiusdem perfectionis. Ideo poterit ex hoc esse variatio peccati, ut uno modo accepta sit sub peccato originali. Alio modo sub actuali, uel etiam sub utroque, si non remisso originali superaddatur actuale. Sed si quærat quomodo hæ duæ perfectiones originalis iustitiæ, & gratiæ se habeant ad concupiscentiam; Dicendū, quod originalis iustitia totam tollit concupiscentiã, ut non sit: sed gratia non tollit concupiscentiã, ut non sit, sed ut non imputetur. Possumus, n. per gratiam uincere concupiscentiam, & bellare contra ipsam. Non solum tamen ut non imputetur nobis ad culpam, sed ut imputetur nobis ad meritū: quia si in tali certamine est culpa aliqua non simpliciter, sed uenialiter, multo magis est ibi de merito, quia secundum sententiam Iacobi, Omne gaudiū existimare debemus, cum in tēta-tiones uarias inciderimus: quia possumus per gratiam de eis habere uictoriam, & mereri.

Ad quintum dicendum, quod ante baptismū, & post, possumus habere concupiscentiam inordinatam, & concupiscere inordinatum: sed hoc erit per peccatum originale, & etiam esse poterit per peccatum actuale: si non remisso originali superaddatur actuale. Sed post baptismum nunquam talis concupiscentia erit per peccatū originale, cum debitum originalis iustitiæ sit remissū in baptismo, & in aliud debitū cōmutatū.

ARTIC. II.

An per gratiam baptismalem absolui-mur à peccato originali quantum ad pœnam.

Conclusio est problematica ob uarios sensus.

D. Tho. 2. Sent. d. 32. q. 1. art. 2.

SECUNDO quæritur de remissione originalis peccati per baptismum quantum ad pœnam, Vtrum pœna originalis peccati remaneat post baptismū: Videtur, quod non: quia cum pœna infligatur propter culpã, deleta culpa, debet deleri pœna. sed in baptismo remittitur originale peccatum per omnem modum, ut habet rationem culpæ. Ergo eodem modo remittitur, ut habet rationem pœnæ.

Præterea gratia est potentior, quàm originalis iustitia: sed sub originali iustitia non potest esse aliqua pœnalitas. Ergo nec sub gratia.

Aegid. super ij. Sent. Q9 3 Præte-

Præterea distinguitur duplex generatio: Carnalis, per quam nascimur membra Adæ: & spiritalis, per quam in baptismo sumus membra Christi: ergo hæc duæ generationes, quæ sũt sub Adâ, & Christo sic se habent, sic, Adam, & Christus, sed Adam fuit de terra terrenus, & factus est in animam viuentem. & Christus est de Cælo celestis, & factus in spiritum viuificantem, ergo ipsi spiritalis generatio sub Christo potentior est carnali sub Adam. Sed generatio carnalis sub Adam inducit in nos culpam, & pœnam. Ergo spiritalis generatio sub Christo aufert a nobis omnem talem culpam, & omnem talem pœnam.

Præterea si dicatur, quod in baptismo tollitur originale peccatum, ut est culpa: sed non, ut est pœna: quia adhuc remanet rebellio viriũ: quod ideo factum est, ut nobis fiat ad meritum.

Aug. 13. c. 8.

Præterea secundũ Augustinum de Ciuit. Dei. Non debet aliquid iudicari ex eo, quod est per accidens. Nã mors, quæ est stipendium peccati, non debet simpliciter iudicari bona: licet aliquibus sit in bonum: quia ut dicit eodem libro capitulo octauo. Mors est bonis bona, & malis mala. si ergo pœnalitates remanentes post baptismum profunt nobis ad bonum: quia hoc est per accidens, non debent iudicari bonæ, nec debent post baptismum remanere, sed tolli.

Mors bonis
bona: malis
mala.

Præterea gratia collata in baptismo diminiuit concupiscentiam, & pugnam. Ergo intantum poterat augmentari talis gratia, quod totaliter tolleretur talis pugna.

Gal. 5.

IN CONTRARIUM est ad Galat. Quod caro concupiscit aduersus spiritũ, &c. Et loquitur de iam baptizatis; dato tamen, q̄ Apostolus hoc non diceret, quilibet tamen experitur in seipso, quod post baptismum sentit rebellionem carnis, quæ si non est peccatũ originale, quantum ad culpam (quia hoc modo absolui mur per baptismũ) oportet, quod sit originale peccatum quantum ad pœnam.

Præterea filij contrahunt originale peccatũ, quia nati sunt ex coitu libidinoso, & in concupiscentia. Si ergo tollerentur tales pœnalitates a baptizatis, filij baptizaturi nõ contraherent originale peccatum, quod est falsum.

RESOLVTIO.

Baptismus tollit defectus, rationem culpæ, non pœnæ habentes. sed post hanc uitam omninõ: siue respectu naturæ: siue personæ.

RESPONDEO dicendum, quod cum per quæstionem primã determinatum sit originale peccatum tolli quantum ad culpam per baptismum; Et hic quærat, utrum tollatur tale peccatum quantum ad pœnam, vel quæstio nulla est, vel oportet concedere, q̄ aliqui defectus remaneant in nobis per baptismum, qui non habent rationem culpæ, sed pœnæ: ideo necessaria est distinctio de differentia inter culpam, & pœnam. Rursus quia in Adâ persona infecit naturã; in nõ

Abis autẽ econuerso: natura infecta inficit personã: oportet propter hoc distinguere inter infectionẽ naturæ, & personæ, ut ex his duabus distinctionibus habeamus vias ad plenẽ soluendam quæstionem propositam. Propter primum sciendũ, quod intantum est aliquid culpa, proprie loquendo, in quantum est voluntarium: ideo, ut sæpẽ diximus, Augustinus loquens de peccato, ut est culpa ait, quod intantum peccatum est, in quantum est voluntarium: propter quod dicimus de voluntate, vel voluntario, quod dicimus de persona, vel personali. Nam intantum sunt aliqua personalia, in quantum sunt uoluntaria. Illud ergo, quod dicitur cõmuniter de persona, & natura, dicimus de voluntate, & natura: videlicet, quod in Adam persona corrumpit naturam in nobis autem econuerso natura corrumpit personam.

Sic etiam dicere possumus, quod in Adam voluntas corrupta corrumpit naturam, sed in nobis econuerso: natura corrupta corrumpit uoluntatem: peccatum ergo originale, quod potest dici naturale est inter duplicem uoluntatem: corruptam uidelicet inter uoluntatem corruptam Adæ, a qua causatur: & uoluntatem corruptam nostram, quam causat. Ipsa enim culpa originalis est naturalis: tamen, ut diximus, est inter duplicem uoluntatem corruptam, vel inter duplicem actualem culpã, uidelicet inter culpã Adæ, à qua est introducta: & culpam nostram, ad quam nos necessitat: quia nisi baptismus tollat culpam originalem de necessitate nos precipitat in culpam actualem. Concludemus ergo, q̄ peccatum originale habet rationem culpæ, ut est uoluntarium, & ut compatatur ad uoluntatem Adæ per quam est introducta, vel ad uoluntatem nostrã, quam ad malum necessario inclinatur. His uisib dicamus, quod peccatum originale est quidam defectus in essentia animæ, ex quo defectu resultant defectus in omnibus potentijs: sed non omnes tales defectus habent rationem culpæ: sed illi soli, qui habent ordinem ad uoluntatem, vel ad vires appetitiuas, secundum quas accipitur ratio culpæ, & ratio auersionis à Deo.

Alij autẽ defectus, qui possunt stare sine auersione a Deo, habent magis rationem pœnæ, quã culpæ: ideo rebellio peccato rã ad rationem, per quam potest causari mors spiritalis, uel rebellio corporis ad animam, per quam causatur mors corporalis, & defectus causatus in potentijs vegetatiuis (quia ista possunt esse sine actuuali auersione a Deo) habent rationem pœnæ: ex quo habent defectus, habentes rationem culpæ prouenientes: ex peccato originali, tolluntur per baptismum, habentes autem rationem pœnæ, non oportet, quod tollantur. Est autem, & alia distinctio necessaria, quod defectus nominati tam habentes rationem culpæ, quã pœnæ, possunt considerari, ut personales, & ut naturales. & possunt considerari in hac uita, uel post hanc uitam. Nam post hanc uitam tolluntur omnes tales defectus. Nam decedens in gratia baptismali nullum habebit defectum post hanc uitam propter

Baptismo
non tolluntur
defectus
pœnæ ratio
nem habentes,
sed quæ
culpæ.

peccatum

peccatum originale . sed dum sumus in hac vita tolluntur per baptismum defectus personales , vt habent rationem culpæ . Non autem , vt habent rationem pœnæ . sed omnes hmōi defectus , non vt pertinent ad personam in se , sed vt pertinent ad naturam , remanēt integraliter in baptisinate , vt habent rōnem pœnæ , & culpæ . Natura enim , vt natura , non purgatur in baptismo , sed persona . Sed si volumus aliter distinguere de natura , & persona ; Dicemus , q̄ per baptismum purgatur persona secundum se , sed non , vt est principium alterius , sic etiam purgatur natura non secundum se , sed vt pertinet ad personā , & hęc purgatio p̄sonę secundum se est a defectibus originalibus in hac vita , & habent rationem culpæ . Nō autem , vt pœnæ . sed post hanc vitam erit hęc purgatio omnino simpliciter .

Baptismo purgat persona, nō natura, ut est principium alicuius.

RESP. AD ARG. Ad primum dicendum , q̄ pœnæ in hac vita inflictę ex peccato originali magis sunt naturales , quàm personales . Nam q̄ homo moriatur , q̄ infirmetur , quod per potentiā nutritiuam non restauretur ita purum , sicut est deperditum , quia sunt etiam in nobis rebelliones virium , & sunt in nobis motores contrarij sensus , & ratio : omnia ista sunt naturæ humanę sibi derelictę , & quia tales defectus sunt naturales ; nō oportet , q̄ per baptismum tollantur . Auersio autem a Deo , per quam incurritur carentia uisionis diuinę , quia de necessitate caret uisione luminis auersus a lumine , talem carentiam de necessitate tollit gratia baptismalis , cum qua non potest stare auersio a lumine , id est , a Deo .

Vel possumus dicere , vt communiter dicit , q̄ prædictę pœnæ remanent post baptismum , quia sunt naturales , sed q̄ simus digni carētia uisionis diuinę , talis pœna non remanet post baptismū , quia est personalis . Nam voluntas mouet intellectū , & alias potētijs sibi subditas ad suos actus , & quia videre Deum est actus intellectus : ideo talis pœna est personalis .

Sed prima solutio melius valet , q̄ talis pœna remanere non potest , quod simus indigni uisione diuina , quia hoc specialiter repugnat gratiæ .

Ad secundum dicendum , quod potentior est gratia , quàm originalis iustitia quantum ad ea , q̄ sunt personę : Non oportet autem , quod sit potētijs magis sicut collatū naturę , quàm personę . hoc autem donū , qd̄ est gratia , econuerso : magis collatum est personę . Et si dicatur , q̄ gratia magis habet esse in natura , quàm in p̄sona , quia habet esse in ipsa essentia animę ; Dicit debet , q̄ est in essentia animę non secundum se , & ut est quedam natura , sed magis , vt pertinet ad personā . Sed originalis iustitia erat data ipsi naturę Adę , non ut Adam erat quedam singularis persona in se , sed

Gratia potētijs magis , quàm originalis iustitia quantum ad ea , quę sunt personę .

A vt per naturam erat aliorū caput , & aliorū principium . propter quod patet , quod tale donū erat donum nature , quia cum generatio sit opus naturę , habens originale iustitiam genuisset filios , cum originali iustitia : sed gratia quantumcunq ; sit in essentia animę , non est in ipsa essentia , vt est natura secundum se , sed vt pertinet ad personā , quia habens gratiam , nunq̄ generat filios cū gra .

Ad tertium dicendum , quod spiritualis generatio est potentior , quàm corporalis quantum ad id , ad quod ordinatur . Nam corporalis generatio ordinatur ad naturam , quia generatio carnalis est opus nature , & terminatur ad naturam : sed generatio spiritualis terminatur ad personā : & quantum ad ea , quę sunt personę , potentior est generatio spiritualis , vbi confertur gratia , per quā persona potest stare , & proficere , quàm fuisset generatio carnalis tempore originalis iustitię , p̄ quam potuissemus stare , sed non proficere . & ideo generati sub Christo dicimur de Cœlo cœlestes , & secundum spiritum viuificati .

Ad formam autem arguendi , q̄ generatio spiritualis debet a nobis amouere omnem culpam , & pœnam . De culpa concedimus , sed de pœna non concedimus . Nam pœnę , quę remanēt in baptizatis possunt dici naturales , sed cū generatio spiritualis non terminetur ad naturam , sed ad personam , non oportet , quod pœnę naturales tollantur per ipsam .

Ad quartum dicendum , q̄ rebellio uiriū bonis ordinatur ad meritum . & si dicas , hoc esse per accidens ; Dicemus , q̄ rebellio virium tota , & alię pœnę contractę ex peccato originali , remanēt post baptismum , q̄ sic remaneāt , non est tota causa nostrum meritum , sed quia sunt naturales , & generatio spiritualis non terminatur ad naturam , sed ad personam : ideo non oportet tales penas tolli per talem generationem .

Ad quintum dicendum , quod gratia collata in baptismo minuit concupiscentiā & quantum magis augmentatur , magis minuit . sed nunquā secundum modum , quem uidemus , potest tantum augmentari , q̄ omnino eam tollat . Nam Augustinus in tractatu de uerbis Apostoli , & habetur in littera . 30. dist. ait , q̄ semper pugna est in corpore mortis huiusmodi , quia ipsa concupiscentia , cum qua nati sumus , finire nō potest , quandiu uiuimus . Et subdit , q̄ quotidie minui potest , finire nō potest . ergo , nisi Deus faceret specialiter miraculum , sicut fecit in beata Virgine , de qua Augustinus ait , quod , cum de peccatis agitur , nullam de Maria fieri mentionem . Ipsa enim habuit peccatum originale tantum , sed actuale nullum , nec mortale , nec veniale . Posset autem Deus , si uellet , in

Tomō 10.

Maria habuit tantū originale peccatum .

quacunque persona faceret tale miraculum , sed secundum legem cōmunē pœna orta in nobis ex cōcupiscentia , quā diu uiuimus , minui potest , finire non potest .

ARTIC. III.

An pœna inflicta propter peccatū originale sint in omnibus aequales.

Conclusio ob varium sensum est problematica.

D. Th. 1. 2. q. 82. art. 4. Et 2. sent. d. 3. 2. q. 1. art. 3. Tho. Arg. d. 3. 2. q. 1. art. 1.

Ad tertium sic proceditur. Vide tur nobis, q̄ iste pœnæ inflictæ nobis ex originali peccato non sint æqualiter in omnibus. Nā tales pœnæ sunt in nobis p̄pter sc̄ditatem coitus, & propter infectionē fomitis: ergo quantomagis distamus à primo Parente, tanto magis multiplicantur tales sc̄ditates, & tanto magis multiplicatur infectio fomitis: ergo &c.

Præterea fomes peccati nihil aliud dicit, nisi quandam pronitatem ad peccandū. sed videmus aliquos esse proniores ad iram, aliquos ad luxuriam, & sic de aliis. sed cum istæ sint pœnæ originalis peccati, & nō sint æqualiter in oibus: ergo &c.

Præterea ex cōsuetudine actuum, vel dissuetudine relinquuntur pronitates in agente ad agendū similia, vel ad dissuadendum similia: ergo &c.

Præterea sicut corruptio fomitis est in nobis ex peccato primī Parentis; sic sunt & aliæ pœnalitates, vel passibilitas, & mors. sed videmus, q̄ passibilitas, & mors magis sunt in nobis, quā in aliquis, quia minus viuunt homines, quā consueverunt: ergo &c.

Præterea tales pœnalitates dato, q̄ non essent magis, & minus propter maiorem, & minorem antiquitatem, sunt tamē maiores, & minores p̄ aliā, & aliā complexionē, quia v̄ complexio colorica esse minoris vitæ. cū dicat Philosophus in libro priorū, oē carens colera est lōgeuū: ergo &c.

IN CONTRARIUM est: quia omne, qd̄ consequitur natura, æqualiter inuenitur in habentibus naturam illam. Sed fomes consequitur naturam humanam, quantum ad esse, quod habuit prout fuit infecta in primo Parente. Cum ergo omnes communiter participant æqualiter naturā humanam, quia non est vnus homo magis homo, quā alius: ergo &c.

Præterea æqualitas pœnarum debet respondere æqualitati culpæ, sed culpa originalis non est magis in uno, quā in alio: ergo nec pœnæ.

RESOLVTIO.

Baptismus lege communj in omnibus culpam, non pœnam æqualiter tollit. Idque dicitur ratione indiuidui, non speciei.

RESPONDEO dicendum, q̄ omnia inflicta nō

Abis per originem, per quam communicatur nobis natura corrupta, & per quam contrahimus peccatum originale, habent rationem pœnæ. Nā quicquid infligitur aliquibus propter culpam, pœna dici potest. Propter q̄ secundum peccatū, vel secundum culpam, quæ infligitur peccatori propter pondus peccati præcedentis, pœna dici p̄t. Cum ergo oēs defectus, quos contrahimus ex origine, sint nobis inflicti propter peccatum primī parentis; omnes tales defectus possunt dici pœna.

B Ad solutionem ergo quæstionis propositæ possimus quadruplici distinctione vti, quātum ad peccatū originale, ut sit Prima distinctio, q̄ defectus inflicti nobis propter originale peccatum aliqui sunt pœnæ tantum: aliqui non solum sunt pœnæ tantum, sed etiam culpæ. Poterit autem esse secūda distinctio, q̄ peccatum originale potest dupliciter considerari. Primo secundum se, & formaliter. Secundo ut inclinatur in aliud, & se habet, vt causaliter. Erit autem & tertia distinctio, q̄ peccatum originale potest considerari vno modo, vt est infectio nature: Alio modo, vt est infectio personæ. Poterit autem esse quarta distinctio, quæ cōiter ponitur, q̄ peccatum originale p̄t considerari vno mō, ut est infectio speciei: Alio mō, vt est infectio indiuidui. Propter primū modū distinguendi sciendum, q̄ propter peccatum originale inflicti sunt nobis multi defectus. Nam sicut iustitia originalis per se erat perfectio essentię animæ, & per redundantiam erat perfectio omnium potentiarum et uegetabilium, sic peccatū originale p̄ se, & principaliter est defectus essentię animæ: sed per redundantiam est defectus omnium potentiarum rōnabilium, sensibilibus, & uegetabilium. sed non oēs isti defectus habent rōnem culpæ: Et aliqui istorum defectuum possunt dici pœnæ tantum: Aliqui uerō habent rationem pœnæ. & culpæ. Illi ergo defectus, per quos inficiuntur potentię appetitiuę, siue sit appetitus intellectiuis, qui dicitur uoluntas: siue sit appetitus sensitiuus, qui dicitur uoluntas: siue sit appetitus concupiscibilem. Nā in quolibet tali appetitu potest esse peccatū, & culpa, licet principaliter, & formaliter ratio culpæ sit in appetitu intellectiuis, siue in uoluntate: ex consequenti autem, & materialiter possit esse in appetitu sensitiuo, qui est aptus natus obedire libero arbitrio, & uoluntati. defectus ergo impressi nobis ex peccato originali non habent rationem culpæ, nisi ut comparantur ad potentias appetitiuas, & principaliter ad uoluntatem, vel ut comparantur ad potentias, quæ sunt aptę natæ obedire uoluntati, quæ omnia sic patent. Nam peccatum originale est carentia originalis iustitiæ cum debito habendi eam, uel ut tenemur, & obligamur ad habendam eam. Originalis autem iustitia licet secundum se esset perfectio essentię, per redundantiam erat decore, & perfectio omnium potentiarum, & erat quædam rectitudo, & quædam regula omnium actuum omnium potentiarum. Nunc est ita, quod homo non tenetur, & non obligatur ad habendam regulam, nisi quando uult facere lineam, quam faciendū debet, & tenetur

Peccatū ori-
ginale va-
riæ cōside-
rationes, &
distinctiones

Peccatū ori-
ginale, quid

netur. habere regulam, ne faciat esse tortuosam: sic non obligamur ad habendam originalem iustitiam, ut habet rationem culpæ, nisi quando volumus exire in actus, qui possunt esse obliqui, & tortuosi secundum culpam, & possunt habere rationem culpæ. huiusmodi autem sunt actus potentiarum, quæ sunt apte natæ obedire uoluntati, in quibus potest esse ratio culpæ. Ideo soli illi defectus infligitur nobis per originale peccatum habent rationem culpæ, quia aliquo modo sunt uoluntarij. Alij autem defectus non habent rationem culpæ, sed pænæ tantum: ut egritudo, passibilitas, dolor, mors, & cætera talia. sed sunt defectus proueniētes ex peccato originali, quia p vnū hominem intrauit peccatum in mundum, & per peccatum mors, & alij defectus pænales; tamen tales defectus sunt pænæ tantum.

Cum ergo quæritur de pænis inflictis propter peccatum originale responderi potest per hunc modum distinguendi, quod omnes defectus inflicti nobis per originem, vel per peccatum originale, possunt dici pænæ, cum inflictæ sint nobis propter culpam præcedentē in primo parente, tamen non omnes tales defectus habent rationem culpæ, sed solum illi, a quibus absoluiur per baptismum. Et ut absoluitur per baptismum in talibus, tamen est dare magis, & minus. quia baptismus secundum se omnes absoluit vno mō. omnibus enim secundum se, & secundum legem cōmunem dat æqualem gratiam baptismalem, dicimus autem secundum se, quia si adultus vadat ad baptismum, quia potest ire, cum maiori, & minori deuotione ex parte operis operantis: potest recipere maiorem, & minorem gratiam. Ideo dicimus, quod baptismus hoc agit secundum se, quia supposita equalitate recipientium semper per baptismum datur æqualis gratia. Dicimus autē s̄m legem communem, quia Deus non alligauit uirtutem suam sacramentis, sed oīa agit s̄m suæ uoluntatis arbitrium. Ideo potest uni plus dare, q̄ alij, sed quantum est de lege communi æqualiter dispositis æqualiter dat. tales ergo defectus, ut sunt culpa, & ut absoluiur in baptismo secūdū se, non est ibi magis, & minus. Sed, si loquimur de defectibus contingentibus ex peccato originali, qui sunt pænæ tantum, & ut sunt pænæ tantum potest esse ibi magis, & minus. quia alij sunt magis egroti, quàm alij, & cum sustinent passionem, & tormenta magis dolent, quàm alij: sic etiam alij ex complexione sunt magis longæui, quàm alij, propter quod secundum hunc modū distinguendi solui potest proposita quæstio.

Secundo potest solui distinguendo de peccato originali, quia potest dupliciter considerari, vel secundum se, & formaliter, vel ut inclinatur in aliud, & causaliter. Primo modo est carentia originalis iustitiæ, cum debito habendi eam, secundum quem modum in peccato originali non potest esse magis, & minus. Nam ratione carentiæ, quæ secundum se est mera priuatio, non potest suscipere magis, & minus. Et ratione debiti, vel obligationis non suscipit magis, & minus,

A quia omnes obligati sumus ex vno, & eodem peccato unius, & eiusdem primi Parentis: sed si consideretur peccatum originale, ut inclinatur in aliud, & ut accipitur causaliter, quia inclinatur in actuale culpa: & nisi deleatur per baptismum, necessitat nos ad peccandum actualiter, & causaliter in nobis actualem culpam; sic potest suscipere magis, & minus. quia aliqui magis inclinantur ad peccandum secundum hoc genus peccati, ut secundum luxuriam: & aliqui magis secundum aliud, ut secundum iram.

Tertio modo potest solui proposita, quæstio secundum tertium modum distinguendi. Nam in Adam psona infecta naturam. In nobis autē eōuerso: natura infecta inficit personam. Vt ergo peccatum originale est infectio naturæ secundum se non potest suscipere magis, & minus: cum natura secundum se hoc non sustineat, quia unus homo esset magis homo quàm alius. Sed si consideretur peccatum originale, ut natura inficit personam, & ut contrahitur ad hanc personam, quam inficit, quia actiones sunt personales, & in actionibus personalibus magis est differentia, quia aliqui magis sunt proni ad agendū hoc: alij ad agendum aliud. Ideo potest in talibus accipi magis, & minus. Et in hanc distinctionem tertiam redit distinctio quarta communiter facta, quod peccatum originale potest considerari uno modo, ut est infectio speciei. & alio modo, ut est infectio indiuidui. Quātum ad primum modum non suscipit magis, & minus, sed quantum ad secundum potest suscipere.

C RESP. AD ARG. Ad primum dicendum, quod vnus cum maiori libidine, & cum maiori ardore agit actum generationis, quàm alius: sed ex hoc non contrahitur peccatum originale, sed quia propter carentiam iustitiæ originalis non generat filium cū originali iustitia, sed generat ipsum cum originali peccato, quod est carentia originalis iustitiæ, cum debito habendi eam. Et si dicas, quod pater si est baptizatus, est absolutus a tali debito, & a tali peccato; Respondebitur, quod si est absolutus, ut est quædam persona in se non est absolutus, ut est principium alterius, & ut generat filium. Sicut posuimus exemplum de grano frumēti, quod quantumcunque purgetur a palea, ut est aliquid in se, quia non purgatur, ut est principium alterius; Ideo purgatum a palea generabit frumētū cū palea, sic purgatus ab originali peccato generabit filium in originali peccato. Si ergo, ut ita tetigimus, ex carentia originalis iustitiæ quæ fuit donum datum naturæ: fit naturalis generatio filiorum cum tali carentia ut est originale peccatum, quia talis carentia non suscipit magis, & minus; peccatum originale hoc modo non suscipit magis, & minus.

Ad secundum dicendum, quod peccatum originale, ut est naturale, & ut est infectio naturæ secundum se, nō suscipit magis & minus sed ut est infectio personæ propter aliam, & aliam complexionem, vel propter aliam, & aliam assuefactionem ad alios, & alios actus, quæ omnia sunt personalia,

t. Meta. c. r.

Baptismo quis absoluitur, ut psona. non ut principium alterius.

Baptismo quomodo omnes vno modo absoluitur

Sacramētis uirtutem Deus nō alligauit.

lia, potest suscipere magis, & minus. Et per hoc patet solutio ad tertium, quod procedit ex assuetudine, & disuetudine actuum.

Vita longitudo antiquorum vnde. Vide Syluam lectio num yannuam.

Ad quartum dicendum, quod antiqui non plus vivebant, quam nos: nisi forte ex dispensatione specialis, quando erant valde pauci homines, ut multiplicaretur genus humanum, concedebatur illis sic paucis, multum vivere. Nam a natiuitate Christi iam transierunt plusquam mille anni, & trecentibini, & tamen Dauid, qui fuit tanto tempore ante natiuitatem Christi loquens de longitudine, & breuitate vite hominum ait, quod in ipsis septuaginta anni erant. Si autem in potentibus octuaginta anni, amplius autem eorum labor, & dolor: & tamen secundum hunc modum procedit vita hominum modernorum, ut ex hoc arguatur, ut communiter dicitur, antiquos homines non plus uiuere, quam modernos, nisi hoc fuerit ex diuina dispensatione speciali.

Gal. 29.

Vita longitudo antiquorum, & nostra eadem ex dicto Dauid.

Ad quintum dicendum, quod longæ vitæ propter defectum colere, vel propter meliorem complexionem, est quid personale, secundum quod modum potest esse magis, & minus in defectibus hominum contractis ex peccato originali, ut sunt pœna tantum, ut est per habita declaratum.

Q V A E S T. II.

De causa peccati originalis: ¶ animarum equalitate.

EINDE quæritur de secundo principali. videlicet de causa originalis infectionis, & circa hoc quæruntur tria. Primo vtrum hoc sit a Deo, tãquam à causa. Secundo, vtrum deceat diuinam sapientiam infundere animam carni infectæ, vel corpori maculato. Tertio quæritur de ipsis animabus, vtrum sint æquales a sui creatione.

A R T I C. I.

An infectio originalis peccati sit à Deo.

Conclusio est negatiua.

D. Th. d. 3. 2. q. 2. art. 1. D. Bon. d. 3. 2. art. 2. q. 2. Ric. d. 3. 2. q. 3. Dur. d. 3. 2. q. 2.

PRIMUM sic proceditur, videtur, quod infectio originalis peccati sit à Deo. Nam anima in ipa infusione, & in ipsa coniunctione ad carnem inficitur peccato originali. Et quia hoc facit Deus, quia Deus, sic ea infundit: ergo &c.

Præterea Magister supra dixit, quod si Angelus in primordio iux creationis fuisset malus, sequeretur, Deum mali fuisse actorem: sed cum anima

in primordio sue creationis sit infecta: ergo Deus est actor istius infectionis.

Præterea secundum Aug. Tertio de libero arbitrio: omnis pœnitentiã si iusta est, a Deo est. Sed infectio a peccato originali habet rationem pœnæ iustæ: ergo, &c.

Tomo 1.

Præterea illud, quod consequitur principia naturæ, est a Deo, qui est actor naturæ: sed quod sensualitas tendat in suum obiectum, & deuiet à ratione, cõsequitur principia naturæ. Ergo hoc est à Deo, qui est actor naturæ, sed in hoc consistit infectio naturæ: ergo &c.

Præterea nihil est ordinatum ad bonum, nisi sit a Deo. sed fomes, in quo stat ratio originalis peccati ordinatur ad bonum, quod ex hoc boni merentur: ergo, &c.

IN CONTRARIUM est Dam. libro 3. c. 6. qui vult, quod Christus assumpsit totum, quod in natura nostra plantauit: sed non assumpsit fomitem peccati, ergo hoc non plantauit in natura nostra.

Præterea homo ex infectione originalis peccati fit inde deterior. Sed ut arguit Aug. 83. q. 4. nullus, Deo auctore, fit deterior.

R E S O L V T I O.

Peccati originalis infectio, ut habet rationem pœnæ, est à Deo, quatenus autem habet rationem culpæ non item.

RESPONDEO dicendum, quod omnes defectus proueniētes in nobis ex peccato originali habent rationem pœnæ. Nam quicquid euenit homini pro culpa præcedenti, habet rationem pœnæ. Et ideo supra probauimus per Gregorium, quod secunda culpa, vel secundum peccatum, semper causatur ex pondere præcedentis peccati. Iō talis defectus, non solum est peccatum; sed pœna peccati. Et quia omnes defectus proueniētes nobis ex origine, vel ex originali peccato causato ex culpa prima parentis; ideo omnes tales defectus habent rationem pœnæ. hoc tamen non obstante, aliqui illorum defectuum habent rationem culpæ, quia, ut patet per Gregorium, non est inconueniens idem esse culpam, & pœnam. Cũ ergo quæritur: vtrum infectio originalis peccati sit à Deo: dici debet, quod si consideretur talis infectio, & talis defectus, ut habet rationem pœnæ, quia hoc modo iustè nobis est inflicta: sic concedi potest, quod est à Deo. Sed si consideretur, ut habet rationem culpæ, sic non est à Deo, quia secundum Aug. Deus est ultor culpæ, vel peccati, & non actor.

Sed dices: Vnus, & idem defectus secundum rem potest habere rationem culpæ, & pœnæ: sed, quod unum, & idem secundum rem sit a Deo, & non sit a Deo, non uidetur possibile.

Ad quod dici potest, quod si unum, & idem, aliter, & aliter sumptum, potest esse Deo displicens, & placens, non est inconueniens, quod unum, & idem, aliter, & aliter sumptum, sit à Deo, & non a Deo. Nam Sancti loquentes de placencia, & displicen

splicentia Dei, & loquentes de sanctis Martyribus passis à tyrannis aiunt, & verè, quòd actio di splicuit: passio grata fuit. Licet enim vnum, & idem secundum rem, sit actio, & passio; tamen vnus, & idem cruciatus, vt erat actio, & vt erat a tyranno erat Deo displicens: & ut erat passio, & & vt recipiebatur à Martyre erat Deo grata, & placens, sic & in proposito; vnus, & idem defectus, vt est culpa, non est à Deo: sed vt est pœna, potest dici esse a Deo. Sed rursus dices: Vt qd in vanum circa hanc materiam, in tot sermones prorumpimus, & frustra tot eloquia multiplicamus, & in uentum tantam verborum multitudinem iacimus? Nam omnes isti defectus, de quibus loquimur in hac materia, non sunt, nisi quædam derelictio naturæ nostræ sibi ipsi, vt secundum suos cursus feratur, & secundum suos motus agat: propter quod nec sunt culpa, nec pœna, sed sunt quædam naturalia nostra, dicente Seneca: Mors est homini non pœna, sed natura.

Ad quod dici debet, quòd, vt supra patuit, licet Deus potuisset facere naturam humanam sibi secundum suum cursum derelictam; voluit secundum decentiam suæ sapientiæ, & bonitatis producere naturam humanam cum quodam dono gratuito, quod vocabatur originalis iustitia, dato magis naturæ Adæ, quàm personæ. quod donum Adam in suos posteros naturaliter transfunderet, & non nisi sua culpa, & sua mala voluntate perderet, quod totum ideo factum est, vt origo, & principium malorum non esset natura, sed mala voluntas, quia si natura esset principium, & origo malorum: videretur, quòd ipsa natura esset corrupta, & mala, propter quod uideret hoc redundare in Deum, qui est actor naturæ: & videretur ex hoc ipse Deus esse culpandus: Ideo Augustus, 1. Retractationū, vt supra diximus, ait, quòd qui negant ex libero voluntatis arbitrio mali originem duci: Deum, si ita est, Creatorem omnium animarum culpandum esse concedunt. Fecit ergo Deus Adam non natura a se auersum, quia dicitur Eccl. 7. Deus fecit hominem rectum, fecit etiam ipsum immortalem, id est, potentem non mori, quia vt dicitur Sap. 1. Deus mortem non fecit, vt dicitur Sap. 3. Inuidia Diaboli mors intrauit in orbem terrarum. Hęc ergo duo faciebat originalis iustitia, quòd Adam quantum ad corpus posset non mori, & quantum ad animam posset stare rectus, & non necessitaretur, nisi veller se auertere a suo fine, id est, a Deo. Ipse ergo Adam tanquàm naturalis procurator noster, à quo uno omnes naturaliter descendere debebamus: pro nobis omnibus accepit donum originalis iustitiæ. quia ergo omnes secundum originalem naturam, & virtualem, & secundum rationem feminalem eramus ille vnus, & in illo vno: non poteramus secundum nos ipsos, quia pondum eramus accepturi illud donum: sed oportebat, quòd omnes illud donum in illo vno acciperemus, & pro nobis omnibus tale donum acciperet ille vnus: quo peccante, & perdente tale donum, om

nes peccauimus in illo vno, & omnes illud donum perdidimus in illo vno; & quia tota natura nostra erat virtualiter in illo vno: ideo suam naturam inficiendo totam naturam nostram infecit ille vnus sua culpa, & sua mala voluntate: fuit ergo principium, & origo malorum voluntas mala, & corrupta: non natura, sed ex voluntate mala, & corrupta, facta est corrupta natura, & Adā deprauatus filios genuit deprauatos. quæ omnia haberi possunt ab August. 13. de Ciuit. Cum ergo dicit Seneca: Mors non est pœna homini, sed natura; Respondebimus per Aug. 15. de Ciuita. c. 6. Quòd languor naturæ est vitium hoīs, nō naturæ; & quæ tantos viros sententiā, & Augustinū suos sermones sine aliqua veritate proferre, est incredibile; oportet secundum aliquem modum loquendi verum dicere Augustinū: & secundū aliquem modum Senecam. Itaque si consideretur natura, vt sibi derelicta; verum dicit Seneca: sed si consideretur, vt instituta; verum dicit Augustinus.

Sed quia quando aliquid potest dupliciter verificari; ille modus loquendi verior est, secundum quem verificatum est. quia res, sicut se habet ad esse, ita ad veritatem. & quia peccatum, & mors intrauerunt in mundum non per naturam sibi derelictam, sed per malam voluntatem primi Parentis corruptam naturam; Ideo bene dictum est, quòd dicitur ad Romanos: Per vnū hominem peccatum intrauit in mundum & per peccatum mors. Et sic in omnes pertransiit. Seneca ergo simpliciter dicit falsum: sed dicit verum, secundum quid. quia si natura humana fuisset producta sibi derelicta: mors non fuisset pœna hominis, sed natura: & quia fuit producta non sibi derelicta, cum pulchritudine illius doni simpliciter verum dicit Aug. videlicet quòd languor naturæ, & cæteri tales defectus, vt mors, & rebellio virium, sunt vitium hominis, non naturæ. tamen mors non est vitium, nisi quia causata est a vitio, sed languor naturæ, & rebellio virium possunt dici vitium & causata à vitio, quia vt ait Aug. 19. de Ciuitate Dei: Nonnullum vitium est, cum caro concupiscit aduersus Spiritū, & Spiritus aduersus carnem,

Redeamus ergo ad propositum, & dicamus, quòd omnes defectus prouenientes ex culpa primi Parentis possunt dici pœna: & iusta pœna, & vt tales sunt, a Deo sunt, & quia non omnes possunt dici culpa: aliqui tamen ex eis cum hoc, quod sunt pœnæ, possunt dici culpa. Ideo duo sunt consideranda in Adam, quia recepit pro nobis originalem iustitiam: propter quod factum est, quod ad eam habendam omnes nos obligauit. Et quia per peccatum perdidit eam: ideo omnes nos priuauit: & quia carentia rei cū debito habendi, potest dici culpa; carentes originali iustitia per originem naturalem, & obligati ad habendam eam, orimur, & nascimur naturaliter peccatores, & cum originali culpa: propter quod benedictum fuit a principio, quòd defectus nobis infligi per originem, quia sunt pœnæ iustæ nobis infligende, sunt

Mors nō est pœna homini, sed natura, quō in telligatur.

2. Met. 4.

Rom. 5.

Tom. 3. c. 4.

Tom. 1.

Eccl. 7.

Sap. 1.

Sap. 3.

sunt a Deo, sed ut sunt culpa non sunt a Deo.

Sed si queratur quomodo habent rationem peccati, & culpam: hoc potest esse ex superioribus declaratum, quia non habent, nec rationem peccati, nec culpam per alicuius turpitudinis appositionem, sed magis per cuiusdam pulchritudinis subtractionem: quia subtracta, & amputata à nobis originali iustitia, secundum quem modum diceretur maculati imago per amputationem nasi. Et si dicatur, quod nasus est quid debitum naturæ; Dicemus, quod originalis iustitia erat debita naturæ non absolute, & simpliciter, sed per quandam decentiam, ut superius dicebatur.

RESP. AD ARG. Ad primum dicendum, quod anima in ipsa sui creatione, & in ipsa sui infusione maculatur non ratione principij, a quo, sed ratione termini, ad quem: non ratione Dei, a quo infunditur, sed ratione carnis infecte, in qua recipitur: sicut si diceremus, quod actio in ipsa receptione sit passio, sed hoc non esset ratio ne agentis, a quo est, sed ratione passi, in quo est. Verum quia intellectus hominis non quiescit,

Queretaliquis quomodo maculetur anima, a carne, in qua recipitur. Dicemus, quod actus actiuorum sunt in patiente disposito, & quia caro est concepta libidinosè, quod non fuisset si fuisset concepta ab habente originalem iustitiam, quia tunc sine libidine coissent. Ideo caro sic concepta est indisposita propter talem carentiam ad recipiendam animam cum illa pulchritudine, sed recipit eam cum priuatione eius.

Rursus quia illa caro seminaliter descendit ab Adam, in quo sumus obligati ad habendam originalem iustitiam: Ideo anima infusa illi carni, infunditur cum carentia originalis iustitiæ, & cum debito habendi eam, ut ex hoc dicatur contrahe-
re maculam originalis peccati: Non ergo maculatur anima per carnem, quod caro aliquam turpitudinem apponat, sed quod per carnem aliqua pulchritudine debita careat.

Ad secundum dicendum, quod non est simile de Angelo, & de anima, quia Angelus non est productus, ut forma alicuius materiæ, per cuius dispositionem careat aliqua pulchritudine sibi debita, sed hoc habet esse in anima, ut est per habita manifestum.

Ad tertium dicendum, quod argumentum concludit veritatem: sed, ut hoc concludit, non est contra nos. concessimus enim, quod defectus contracti ex origine, ut sunt peccati iusti, inflicti sunt a Deo: sed ut sunt culpa, non sunt a Deo. quia quantum ad malum culpæ, nullus, Deo actore, sit deterior.

Ad quartum dicendum, quod tendere in suum obiectum, & deuiare à fine, & a ratione; competit sensualitati secundum statum naturæ corruptæ: Non autem secundum statum institutæ. sed secundum Aug. 3 de libero arbitrio; Non est iudicandum aliquid naturale secundum naturam corruptam, sed secundum naturam institutam. Propter quod tales defectus ipse vocat vitium, non naturam.

Anima quæ
maculetur
per carnem

Tom. 1.

A Ad quintum dicendum, quod sones peccati per se inclinat ad malum. quod autem inde euenit bonum, hoc est per accidens talia, autem, ex quibus elicitur bonum per accidens ex providentia Dei, non oportet, quod sint a Deo effectiue, sed permissiue. quia secundum August. in Enchiridion, Deus non sineret mala fieri, nisi a Deo omnipotens esset, quod posset de malis bona elicere.

Malum cui
à Deo gmit
ratur ex D.
P. August.
Tom. 3, c. 11

ARTIC. II.

An deceat diuinam sapientiam infundere animam corpori maculato.

Conclusio est affirmatiua.

D. Th. d. 3 2. q. 2. artic. 2. D. Bon. d. 3 2. art. 3. q. 2.

SECUNDO queritur Vtrum deceat diuinam sapientiam animam infundere corpori maculato.

Et uidetur, quod non. Quia nullus sapiens ponit thesaurum suum in loco maculato, sed anima est præciosus thesaurus Dei, quia est facta ad imaginem Dei: ergo &c.

Præterea August. de fide ad Petrum ait, omnes decedentes sine sacramento baptismatis supplitio ignis æterni puniendos esse; sed non uidetur, quod deceat diuinam sapientiam infundere animam corpori maculato, & tali supplicio deputandam sine propria eius actuali culpa: ergo, &c.

Tom. 1.

Præterea leprosis multoties inhibetur conjugalis actus ne generent filios maculatos; multo magis ergo Deus debet inhibere omnem actum conjugij, cum per talem actum semper generentur filij maculati.

Præterea non decet artificem facere tale opus, per quod sua intentio defraudetur. sed intentio Dei in productione hominum est, ut ipsi beatitudine perfuantur: ergo non decet eam animam infundere corpori maculato, cum per hoc fiat indigna Dei visione, & suam Beatitudinem.

Præterea Deus non est ultor, nisi eius, cuius non est actor; ergo non debet esse actor, cuius est ultor. Propter quod non debet animam infundere corpori maculato, cum ex tali macula ipse sit ultor, & punitor.

IN CONTRARIUM est: quia non decet artificem destruere opera sua, sed ipse produxit hominem, & masculum, & feminam fecit eos, ut generarent, & multiplicarentur: si ergo tolleretur generatio, & Deus non infunderet animas corporibus: destrueret opus suum.

Præterea

Præterea si propter peccatum Adæ subtrahisset multitudinem, & generationē ab hominibus, non fuisset nata Beata Virgo, & Christus nō fuisset incarnatus, & hanc rationem tangit Augu. 2. de libero arbitrio, quod primò homini peccanti non est subtracta fecunditas, quia de suo genere erat aliquis futurus, qui erat ornamentum terrarum.

R E S O L V T I O.

Deum non decebat ab Adam, propter peccatum, fecunditatem auferre. iniuria enim Vniuerso fieret: Vniuersum deturparetur: Vniuersi ordo peruerteretur. Enti derogaretur: Bonum particulare vniuersali praeponeretur. Electionique sapientis derogaretur.

RESPONDEO dicendum, quod sex vijs possumus ostendere, quod primò homini peccati non decebat diuinam sapientiam fecunditatē subtrahere, quamuis non posset esse fecunditas in natura corrupta, nisi infunderentur animę corporibus maculatis. Prima via sumetur, quia ex hoc fieret iniuria ipsi vniuerso. Secunda, quia ex hoc deturparet vniuersum. Tertia, quia ex hoc peruerteret ordo vniuersi. Quarta, quia ex hoc derogaretur Enti, & bono, & differentijs entis, & boni. Quinta, quia ex hoc bonum particulare praeponeretur bono communi, & bonum indiuiduum bono speciei. Sexta, quia hoc derogaret electioni cuiuslibet sapientis.

Prima via sic patet: Nam hæc est iniuria, face re cōtra ius. Potest autem distingui ius positiuū, ius naturale, & ius diuinum. Omissio ergo iure positiuo: dicemus, quod ius naturale est, quod oīa alia docuit, inter quæ ponitur creatio filiorum. In quacunq; ergo specie animalium perfectiorū hæc tolleretur, & fieret cōtra ius naturale: Sed vt magis profunde procedamus: Dicemus, q̄ sicut hominibus sunt datę leges positiuę ī toto vniuerso, & oībus creaturis sunt datę, & inditę leges naturales: Inter quas ista est vna de potissimis, q̄ materię sufficienter dispositę forma competens tribuatur: Cum ergo generatio hominis non sit miraculosa, sed naturalis: licet anima hominis nō possit educi de potentia materię, sed sit per infusionem a Deo; Potest tamen semen viri sufficienter disponere mēstruum ad susceptionem animę rationalis. Dicitur ergo hoc naturale nō solum, quod natura facit, sed etiam, ad quod natura sufficienter disponit, vt propter sufficientem dispositionem dicatur generatio hominis naturalis. Si ergo corpori humano sufficienter disposito Deus non infunderet animam intellectuam iniuriaretur ipsi vniuerso: cum hanc vniuersalem legem dederit, quod materię sufficienter dispositę forma competens tribuatur: nec dicimus, quod lex diuina non sit supra legem naturę datam, q̄ lex diuina in hoc potissimē consistit, vt fiat de creatura, quod Creatori placet, & ideo in aliquibus Deus fecit cōtra legem naturę datam, sed hoc est valdē raro, & in aliquibus particularibus, vt ex hoc

A non tollatur lex communis, quia priuilegium speciale non euacuat communem legem.

Secūda via ad hoc idem sumitur, quia ex hoc deturparetur vniuersum: quia si Deus nulli corpori maculato animam infunderet, tolleretur generatio humana, & periret species. Nā, vt ait Aug. 10. Enchiridion: Bona autem sunt singula, simul verò vniuersa valdē bona, quia ex omnibus constat vniuersitatis admirabilis pulchritudo. Quod ergo per subtractionem generationis, & per subtractionem infusionis animarum tolleretur vna tota talis species ab vniuerso: sicut est homo, qui minor est mundus, & pp quem aliquo modo facta sunt vniuersa, totū vniuersum esset mirabiliter deturpatum. Nā cum homo dicatur dignissima creaturarum, si vna tota species minus digna subtraheret ab vniuerso, vtputa equus, vel leo, nō eēt sine turpitudine vniuersi: Ergo subtractio hominis esset multò magis hmoi turpitudine.

Tertia via sic patet: Quia ex hoc peruerteretur ordo vniuersi, q̄ non remaneat prius, subtracto posteriori, & maximē si sit tale posterius, qđ nō requiratur de necessitate absoluta ad esse prioris: Cum ergo natura sit prior gratia secundum esse, & ad eē naturę, simpliciter, & absolute loquēdo, non requirat gra, quæ est donum supernaturale, non seruasset Deus debitum ordinem vniuerso: si Adam perdendo originale iusticiam, quę est donum gratuitum supernaturale, perdidisset eēt naturam, vel fecunditatem naturę. Ignationē, p quam multiplicatur natura. Iste est ergo ordo naturalis, q̄ tollat posterius, a moto priori, sed iste ē ordo puerfus, quod tollatur prius, a moto posteriori, & qđ est tale posterius, quod non de necessitate requiritur ad esse prioris.

Quarta via sic patet: Quia ex hoc derogaretur Enti, & bono, & differentijs entis, & boni. Nam potentia, & actus sunt generales differentię entis, & maximē entis creati. Solus enim Deus est actus purus, cui non est admixtum aliquid de potentia, vt ait Cōmentator cōtra principium 4. Metaph. In omni tñ ontē creatū est admixtū aliquid de potentia, & inueniunt in eo actus, & potentia, q̄ duo ita se hnt, q̄ non oportet q̄rere; quō eē figura cerę, & cera fiat vā. q̄a eo ipso, q̄ hoc est actus, & hoc potētia, sit ex eis vnū. sunt etiam actus, & potētię dīę ipsius bonissimi quodā modo sunt magis dīę boni, q̄ entis: Propter qđ Plato materiam, quæ est pura potentia, collocavit sub bono, & non sub ente, & dicit bonum ex hoc esse latius ente. Nam quantum ad esse nō dī fanus, qui pōt sanari, sed quantum ad bonum dī bonū non simul esse sanum, sed posse sanari, vt hoc modo magis collocet sub bono potentia ad bonū, quā sub ente potētia ad ens. Quod ergo Deus enti in potentia, & bono in potentia, i. corpori sufficienter disposito ad habendū hoc ens, & hunc actum, qui est anima intellectuā, & hoc bonum, quod est talis anima, non infunderet talē actum tali enti, & bono in potentia, derogaret enī etiam bono, & differentijs entis, & boni.

Quinta via sic patet: Quia ex hoc bonum particulare praeponeret bono cōi: & bonum indiuidui Aegid. super ij. Sent. R r bono

Tom. 3.

Entis differentie 12. Met. 6. 26.

Auer. 6. 1.

bono speciei. Potest enim esse, quod ex tali infusione contingat esse aliquod malum particulare, vel quantum ad personam secundum se, vel quantum ad personam secundum inclinationem. Nam secundum se, & simpliciter nascitur homo sub peccato originali: secundum inclinationem sub actuali. sed hoc est malum particulare, non vniuersale, quia potest tali modo subueniri, & multis subuenitur per Baptismum, per quem tollitur peccatum originale, & necessaria inclinatio ad actuale. Est ergo hoc malum particulare, ex respectu huius individui, vel illius. sed si tolleretur generatio, est malum generale, & totius speciei, quia malum vniuersale præferendum est malo particulari, & individui. Posset etiam distingui de malo, quo peccatum originale est malum, & quomodo non, sed sufficiat, quod dictum est.

Sexta, & vltima via sic patet: Quod nullus sapiens eligeret magis priuari aliquo bono omnino, & simpliciter, quam habere ipsum cum aliquo defectu, & maxime si illi defectui posset subueniri. Nam nullus eligeret carere simpliciter vita, quæ habere ipsam cum aliquo defectu, i. cum aliqua egritudine, & potissimum si illi egritudini posset subueniri: Non docet ergo diuinam sapientiam eligere omnino non infundere animam corpori: no obstate, quod ex tali infusione sit aliquis defectus in anima, quia per baptismum potest illi defectui subueniri.

RESP. AD ARG. dicendum, quod sicut nullus sapiens poneret thesaurum suum in loco immundo, licet thesaurus posset poni in loco mundo: sic nullus sapiens ad reponendum thesaurum respiceret locum immundum: Si ille thesaurus non posset poni aliter in loco mundo, & maxime si illi munditie posset subueniri, ut est in proposito.

Ad secundum dicendum, quod verba Augustini possent exponi de decedentibus sine Baptismo cum peccato actuali, vel de decedentibus sine Baptismo postquam venerint ad usum liberi arbitrii. Nam certum est, quod decedentes sine Baptismo ante talem usum non habent poenam sensus, sed damnationem. Propter quod si de talibus intelligit Aug. vel oportet, quod poena ignis referatur ad poenam damnationis, ut dicantur paruuli decedentes ante usum liberi arbitrii puniri poena ignis, quia & si non quantum ad poenam sensus: tamen quantum ad poenam damnationis puniuntur eo modo, sicut puniuntur qui sunt in poena ignis, sed de hoc inferius aliquid dicetur.

Ad tertium dicendum, quod lepra est incurabilis, & non est vniuersalis: Propter quod si abstineant leprosi ab actu coniugij, non tollitur tota species, sed originale peccatum est curabile, & vniuersale, ergo non est simile.

Ad quartum dicendum, quod Deus facit creaturam ad hunc finem, ut participet aliquid de sua bonitate. Carentes ergo visione diuina non propter hoc casent omni bono. Nam visio diuina est bonum supernaturale. Decedentes ergo in solo originali peccato, & propter hoc carentes visione diuina, carent sine, & bono supernaturali, sed non propter hoc carent sine, & bono naturali.

A Ad quintum dicendum, quod carentia visionis diuinae non habet rationem poenae, nisi prout peccatum originale habet rationem culpae. Nam si homo fuisset productus in natura sibi derelicta: mors non habuisset rationem poenae, & decedentes ante usum liberi arbitrii, quantum est de lege communi, carerent visione diuina, sed illa carentia non proprie haberet rationem poenae, quia non esset inflictæ pro aliqua culpa: Deus ergo non est punitor eius, quod est actor, quia non est actor defectus originalis peccati, ut habet rationem culpae, secundum quædam modum debetur ei poena.

ARTIC. III.

An Anima a sui creatione sint æquales.
Conclusio est affirmatiua.

Aegid. 2. Quol. q. 18. D Th. 2. Sent. d. 3. q. 2. ar. 3. Ric. d. 3. q. 7. Tho. Arg. d. 3. ar. 2. Dur. d. 3. q. 3. Cap. d. 3. q. 1.

ERITIO quæritur de iis animabus. Vtrum sint æquales a sui creatione. Et videtur, quod non: Quia secundum Commentatorem in 2. de Anima, diuersitas materię ex diuersitate forme procedit. Cum ergo videamus tantam diuersitatem in corporibus hominum: si hoc est ex diuersitate formarum, oportet magnam diuersitatem esse in animabus humanis.

Præterea videmus quosdam homines esse longe melioris intellectus, quam alios. Sed, ut dicitur, intellectus nullius partis est corporis actus. Ergo ista diuersitas non potest esse ex parte corporis, erit ergo ex parte animarum.

Præterea si dicatur, quod ex bonitate complexionis sit bonitas animę Propter quod, quicquid bonitatis est ex parte animæ, totum oritur ex parte corporis, vel ex parte complexionis corporalis. Contra: Videmus etiam aliquos peioris complexionis esse bonos, & rectos: & alios melioris complexionis esse malos, & peruersos. Oportet ergo, cum hoc non sit ex diuersitate corporum, quod sit ex diuersitate animarum.

IN CONTRARIUM est: quia si animæ essent inæquales: cum homo sit homo per animam, esset vnus homo magis homo, quam alius.

Præterea dicitur e contra finem secundum de Generatione, quod idem manens idem, semper facit idem. Et dicit Dio. 4. de Di. Nom. Sicut Sol non ratiocinans, aut præligens, sic Deus immittit radios bonitatis suæ: Deus ergo semper manens idem, eodem modo infundit animas, & infundendo animas non ratiocinans, aut præligens, infundit radios bonitatis suæ in corporibus humanis: ita, quod tota ratio diuersitatis est ex parte corporum recipientium animas, non ex parte animarum, ut videtur.

RESO-

Com. 52. & 60. & 1. de anima. c. 60

Lib. 2. de anima. c. 11.

1. c. 56.

R E S O L V T I O.

Anima hominum sunt eiusdem speciei. Idque patet si ad corpora, ad seipsas, ad Deum, & ad intelligentias referantur. Sunt autem æquales, quantum ad speciei proprietates, individui verò non item, quatenus corpori. affibus, superioribusque comparatur.

RESPONDEO dicendum, quòd primò probabimus omnes animas humanas esse eiusdè speciei. Secundò ex rationibus probantibus idè titatem speciei in animabus, procedemus ad inuestigandum æqualitatem, vel inæqualitatè earù.

Propter quòd sciendum, quòd * anima humana ponitur media inter substantias separatas, & ista visibilia, & dicitur nasci in Horizonte æternitatis, quia sicut *Orizon est quidam circulus in cœlo diuidens inter hemisphærium superius, & hemisphærium inferius: sic anima est media diuidens inter substantias separatas, quæ possunt dici æternæ, & inuisibiles, & ista materialia, quæ sunt mutabilia, & infima. * Anima ergo, q̄ est media inter substantias separatas, & ista corporalia, potest tripliciter considerari: vel vt comparatur ad inferiora, siue ad corpora: vel vt comparatur ad seipsam, vel ad suos actus: vel tertio, prout comparatur ad sua superiora, idest, ad Deum, & ad substantias separatas, siue ad Angelos: Omnibus autem his tribus modis probabimus animas humanas esse eiusdem speciei. Et omnibus his tribus modis poterimus inuestigare æqualitatem, & inæqualitatem earum. Primò ergo probabimus animas humanas esse eiusdem speciei, vt comparantur ad sua inferiora, idest ad corpora. Nam Dio. 7. de Di. Nom. Ipsa diuina essentia omnium effectiua semper omnia concordans indissolubilis concordationis, & ordinis causa, semper fines primorù coniungit principijs secundorum. Animæ ergo humanæ se habent, vt fines primorum, idest, vt fines intelligentiarum, & coniunctæ sunt principijs secundorum, idest, principijs corporum: spirituales enim substantiæ se habent, vt primæ: corporales, vt secundæ. Animæ verò humanæ, quæ sunt coniunctæ substantijs corporalibus sunt fines substantiarum spiritualium, & tenent vltimum gradum in genere earum, & quia quod per super abundantiam dicitur, vni soli conuenit, vt ait Philosophus in

10. oportet omnes animas esse vnum non quantum ad numerum, sed quantum ad speciem, vt ibidem probatur, quia posita sub eodem genere, maximè distant; ideo vnum vni contrariatur, vt in eodem colore sunt duo colores extremi contrarij: album, & nigrum: non duo numero, sed duo specie. Cum ergo maximum sit superlatiuum, maxima distantia non potest esse nisi vnius ab vno: sic quia infimum est superlatiuum, anima humana, quæ propter coniunctionem ad corpus tenet infimum gradum in genere substantiarum spiritualium non potest esse nisi vna, non vna numero, sed vna specie. Animæ ergo humanæ omnes sunt eiusdem speciei, vt comparantur

A ad sua inferiora, idest, ad sua corpora.

Secundo hoc idem potest patere, prout considerantur animæ humanæ secundum seipsas, & vt comparantur ad suos actus, & specialiter ad actum generationis. Nam generatio est opus naturæ, & natura dicitur principaliter de forma. Nam calor non nisi in virtute formæ substantialis ignis generat ignem: & semen viri, non nisi in virtute animæ rationalis viri disponit menstruum ad susceptionem animæ rationalis. Ex actu ergo generationis possumus probare omnes homines esse eiusdem speciei, & etiam omnes animas. Nam si homines essent diuersarum specierum, dato, quòd possent generare filios: filij eorum nunquam generarentur. Nam quæ procedunt de diuersis speciebus mares non generant, & femellæ sunt steriles, vt nullus mulus generat, & omnis nulla est sterilis: Cum ergo videamus homines generare filios, & filios generare alios filios, & generationem eorum sic perpetuari: concludere debemus omnes homines esse eiusdem speciei, & per consequens omnes animas.

Tertio modo probare possumus omnes animas esse eiusdem speciei, prout comparantur ad sua superiora. Ait enim Commentator in 3. de anima, quòd intellectus noster in genere intelligibilium se habet sicut materia prima in genere entium: Cum ergo ratio materiæ primæ consistat in puncto, quia est media inter ens, & nihil: propter quod si ascenderet, esset ens in actu, & si descenderet esset nihil. Sic ratio animæ intellectiua consistit in puncto quantum ad speciem, quia est media inter intelligibilia, & sensibilia, & est potètia pura in genere intelligibilium. propter quod si plus ascenderet, esset in genere intelligibilium, non, vt potentia pura, sed vt aliquid in actu: & si aliquo modo descenderet, de sineret esse in genere intelligibilium, & esset in genere sensibilibus. Ratio ergo animæ intellectiua, quantum ad speciem, est in atomo, & in esse punctali: & ex hoc cogimur ponere omnes tales animas esse eiusdem speciei.

Cum ergo quæritur: Vtrum animæ a sui creatione sint æquales, vel inæquales quantum ad sua naturalia, quia hoc quærit quæstio, cum hoc sit articulus damnatus Parisijs: licet possit esse opinabile apud multos, omnes illos articulos nõ esse bene damnatos (Nam nos ipsi tunc eramus Parisijs, & tanquam de re palpata testimonium perhibemus, quòd plures de illis articulis transierunt non consilio Magistrorum, sed capositate quorundam paucorum) tamen quia articulus dubius est, nõ est bonum esse singularis opinionis in talibus: sed bonum est recitare, quæ alij dixerunt. Nam aliqui, & magni scribentes super Sētentijs post damnationem dictorum articulorum protulerunt hæc verba in hac materia, quòd oēs animæ in essentia sunt æquales, & ex cōsequēti in proprietatibus naturalibus rōne sui actiui totam speciem consequentibus: Non tñ hoc est verum de proprietatibus naturalibus indiuiduis.

Ae pig super ij. Sent. R r 2 Hanc

* Anima in Orizone æternitatis. 1. de anima t. c. 6. Vide ibidem Aegid. dub. 2. Et d. 16. q. 2 ar. 1.

* Orizō qd.

* Animæ triplex consideratio.

10. Met. t. c. 14. & 1. Top. 6. 6.

Mulus non generat.

Cōm. 5. 24. 19. 26.

Hinc elicit hunc librū non esse cōscriptū Parisijs, Sed fortè Biturice.

Hanc ergo sententiam approbantem, dicamus, quod animæ sunt æquales quantum ad ea, quæ sunt speciei: non quantum ad ea, quæ sunt individuorum. Hanc ergo veritatem illam triplicem via declarabimus, videlicet, prout animæ comparantur ad corpora, & prout comparantur ad suos actus. Et tertio prout comparantur ad sua superiora, id est ad ipsa intelligibilia, quæ sunt Deus, & Angeli, secundum quam triplicem viam probabimus animas esse eiusdem speciei, probabimus animas sic æquales, & inæquales, ut dictum est.

Prima via sic patet. Sunt enim animæ æquales in his, quæ spectant ad speciem: Cum omnes sint eiusdem speciei: sed non æquales quantum ad ea, quæ respiciunt individua. Quod potest primo declarari, ut comparantur ad corpora, & ut recipiuntur in suis corporibus. Nam quia recipiuntur in corporibus aliter, & aliter complexionis, & per aliam, & aliam individuationem diuersificatis: Ideo quantum ad proprietates naturales individuales, oportet eas esse inæquales, & aliquas meliores esse alijs: non solum quantum ad sensum, & quantum ad partem sensitivam: sed etiam quantum ad mentem, & quantum ad partem intellectiuam, secundum quem modum loquitur Philosophus in de Anima, quod molles carne dicimus, aptos mente.

Secundo quidem potest declarari, prout animæ comparantur ad suos actus, sed supra probauimus eas esse eiusdem speciei, prout comparantur ad actum generationis. sed hic probabimus eas esse inæquales, prout comparantur ad actus morales. Nam ex alijs, & alijs actibus moralibus adgenerantur alij, & alij habitus, ut ex bonis actibus generatur virtus, quæ secundum Philosophum est tenacior omni arte, & inclinatur per modum naturæ. Virtutes ergo adgenerantur ex bonis actibus perficiunt naturalia nostra, & reddunt ea meliora. Et vitia adgenerata ex malis actibus corrumpunt, & vulnerant naturalia nostra, & reddunt ea peiora. Ideo peccator propter culpam dicitur expoliari gratuitis, & vulnerari in naturalibus: Animæ ergo sunt inæquales quantum ad proprietates naturales, quia illæ, quæ se exercitauerunt in bonis actibus, habent naturalia meliora, & magis apta ad bonum, quam aliarum.

Tertio potest hoc idem declarari, quod animæ sunt inæquales in naturalibus, prout comparantur ad sua superiora, id est, ad Deum, & ad Angelos. Nam quantum ad perfectiones, quæ respiciunt essentiam, ut gratia: & quantum ad ea, quæ respiciunt liberum arbitrium, id est, voluntatem: Deus per seipsum tales perfectiones facit in nobis. Sed quantum ad ea, quæ respiciunt intellectum, potest Deus illa facere per Angelos, quia possumus per Angelos illuminari, quantum ad intellectum. Et quia tales perfectiones respiciunt naturalia nostra, & faciunt ea meliora; Ideo animæ possunt esse, & sunt inæquales in naturalibus, prout comparantur ad sua superiora. sed omnes istæ inæqualitates sunt quantum ad ea, quæ sunt individuorum, non quantum ad ea, quæ sunt speciei.

A RESP. AD ARG. Ad primum dicendum, quod in differentibus numero diuersitas formarum est propter diuersitatem materiæ: Ideo in Metaphysica dicitur, quod, quæ sunt unius speciei, & plura numero, multam habent materiam: Habent enim talia materiam multam, id est, multiplicem, & diuisibilem. nam pluralitas numeralis ex hoc contingit, quia in diuersis partibus materiæ recipiuntur tales diuersæ formæ: sed in differentibus specie diuersitas materiæ est propter diuersitatem formæ. quia secundum Commentatorem in primo de Anima: Membra Leonis, & membra Cerui non differunt, nisi quia animæ differunt. & quia animæ humanæ sunt idem speciei, & differunt numero: auctoritas Commentatoris non est ad propositum. Aduertendum tamen, quod secus est de anima, & de alijs formis. Nam in alijs formis eiusdem speciei, & differentibus numero tota diuersitas est ex parte materiæ: & si est ex parte agentis, hoc est, in quantum aliter, & aliter disponit materiam. Sed cum in productione animæ rationalis agens naturale disponat materiam, & agens diuinum infundat animam (quia Deus non alligauit virtutem suam actionibus naturalibus) seruata identitate speciei, quicquid diuersitatis potest esse in animabus quantum ad esse individuale, siue illa diuersitas sit quantum ad naturalia, (quia aliqui sunt perspicaciores alijs) siue quantum ad gratuita, quia potest Deus in ipsa infusione animæ sanctificare animam, vel statim post infusionem, vel alio modo sicut sibi placet: Ideo omnis talis diuersitas ex solo diuino agente causari potest. secundum tamen communem cursum in generatis ex semine bonitas naturalium in animabus est ex bonitate complexionis. quia molles carne aptos mente dicimus, vel ex assuefactione ad bonos actus: Bonitas autem gratuitorum est ex Deo principaliter, coadiuuante libero arbitrio. quia coadiutores Dei sumus, & qui creauit nos sine nobis non iustificabit nos sine nobis.

B Ad secundum dicendum, quod licet diuersitas bonitatis complexionis sit ex parte corporis: tamen hæc diuersitas resultat in ipso intellectu, qui in suo actu semper vititur sensu, & phantasia, ut ex hoc ex bonitate complexionis resultat perspicacitas mentis. Potest etiam ista perspicacitas resultare ex actibus nostris, quia studio sedantes, dato, quod naturaliter sint minus perspicaces, possunt fieri perspicaciores ex studio, vel ex studij exercitio: Potest etiam ista perspicacitas fieri ex ipso Deo, qui operatur omnia in omnibus, sicut vult.

C Ad tertium dicendum, quod ex complexione aliqui habent aptitudinem ad hanc virtutem, ut puta ad castitatem: aliqui ad contrarium, ut puta ad luxuriam: tamen consuetudo actuum sine comparatione plus facit, quam bonitas complexionis. Propter quod castus ex complexione plus stimuletur, si det se venereis, quam luxuriosus ex complexione, si diu abstineat. ergo cum arguit argumentum, quod homines melioris complexionis aliquando sunt peiores

Molles carne apti mente. de anima. t. c. 94. Vide contradictionem, & solutionem huius dicti in pagina 20. 601. l. A.

Auert. de anima. c. 51. 52. Idque non raro a Doctore dictum, & praeter tim d. 1. q. 1. ar. 1. & d. 2. q. 1. art. 2. & alit

12 Met. t. e. 49.

peiores alijs: patet hoc posse esse ex assuefactione ad malos actus. Vel potest hoc esse ex diuina voluntate, quia neque currentis, neque volentis, sed totum est miserentis Dei, qui pro libito voluntatis suæ, cui vult, miseretur, & quem vult indurat. Nam de Iacob, & Esau scribitur: Quod nihil boni, aut mali egissent, secundum diuinam præscientiam dictum est Iacob dilexi: Esau autem odio habui.

Malach. 1.

RESP. AD ARG. IN CONTR. Argumenta autem incontrarium sunt soluenda.

Ad primum ergo dicendum, quod homo ex sui vniuersalitate dicit naturam speciei. hic homo particularis, vt, Sortes, dicit naturam indiuidui: & quia omnes homines, & omnes animæ humanæ sunt eiusdem speciei, quantum ad ea, quæ sunt speciei, non potest ibi esse maioritas, & minoritas, vt, vnus homo sit magis homo, quam alius: sed quantum ad ea, quæ sunt indiuidui: potest ibi esse maioritas, & minoritas: quia vnus homo potest esse perspicacior alio.

Ad secundum dicendum, quod idem manens idem, semper facit idem: Verum est in his, quæ agunt ea necessitate naturæ, sed in his, quæ agunt ex arte, vel intellectu, & ex voluntatis arbitrio. quia principium artium est voluntas, vt potest haberi ex 6. Metaphysicæ: non oportet sic esse, quia videmus eundem figulum ex eadem massa facere vas, aliud in honorem, aliud in contumeliâ: sic Deus ex solo voluntatis arbitrio potest huic animæ magis dare, quam alij.

Quod verò addebatur in eodem argumento, quod Deus non est præligens, aut ratiocinans, &c. Dicit potest hoc verum esse quantum est de lege communi, quia propter bonitatem complexionis corporis anima ei infusa potest esse naturaliter perspicacior alia. sed quia Deus non alligauit virtutem suam rebus naturalibus, potest corpori non ita bene complexionato infundere animam magis perspicacem. quia si potest homo ex suis actibus se dando studio, dato quod sit peioris complexionis, fieri perspicacior eo, qui est melioris, multò magis potest hoc Deus.

Virtus a Deo non est alligata naturalibus.

Dubitatio I. Litteralis.

PER litteram primò queritur super illo verbo: Vt dominari non valeat, nisi quis vadat post concupiscentias: Ergo eundo post concupiscentias redit dominium originalis peccati. Potest ergo ex culpa actuali redire originale peccatum. Dicendum, quod postquam dimissa est originalis culpa: nunquam redit nisi reiteretur actus carnalis originis, quod homo iterum carnaliter nascatur, quod est impossibile: dicitur tamen homo eundo post concupiscentias reuocare dominium hostis, idest, Diaboli, dum concupiscit, non, quod redeat culpa originalis, sed quod tollitur gratia post concupiscentias, quæ est debilitatio hostis, & concupiscentiæ.

Dubitatio II. Litteralis.

Vterius fortè dubitaret aliquis de hoc, quod in littera dicitur, quod sicut alia peccata prætereunt actu, & remanent reatu, sic e conuerso fieri potest, quod concupiscentia prætereat reatu, & remaneat actu. Sed contra: Si remanet actu mala concupiscentia, hoc non potest esse sine aliquo reatu, ergo &c. Dicendum, quod actus potest dici de ipso habitu, & de ipso opere. Et vt loquamur ad propositum nostrum: Actus concupiscentiæ potest dici ipsa pronitas ad concupiscendum, vel ipsum actuale concupiscere: Cum ergo dicitur in littera, quod potest remanere actus concupiscentiæ sine reatu, ibi actus stat pro ipsa pronitate, quæ semper manet, non pro actuali ipso concupiscere, quod non semper manet. Vel si volumus accipere actum concupiscentiæ secundum se: Dicemus, quod habentes gratiam, dato, quod actualiter malè concupiscamus: si alicui actui per gratiam resistamus, & dum talis actus est paruulus, allidimus ipsum ad peccatum, idest, ad Christum: si est ibi peccatum veniale, & reatus secundum quid, multò magis est ibi de merito, propter quod meritum potest dici talis actus manere sine reatu.

Dubitatio III. Litteralis.

Vterius fortè dubitaret aliquis, quomodo actus homicidij, & aliorum peccatorum deus transire, & remanere reatus. In concupiscentia verò est e conuerso. Dicendum, quod reatus proprie est obligatio ad poenam. verum quia hoc est pro culpa, quia propter culpam sumus rei poenæ: Ideo extenso nomine, ipsa culpa potest dici reatus. In culpa tamen consideranda sunt duo. Ipse actus, qui materialiter subternitur culpæ, & ipsa auersio a Deo: propter quod in peccato sunt tria: actus, per quem committimus peccatum: & auersio a Deo, quæ est, quid formale in peccato, & obligatio ad poenam, quæ dicitur reatus. Actus ergo transit, quia si mouendo manum occideretur aliquis, ille motus manus transit, sed remanent alia duo, videlicet auersio a Deo, & reatus. id est, obligatio ad poenam: quæ duo incurrimus pro actum, vel motum manus, pro quem est homicidium perpetratum: Bene ergo dictum est, quod in homine, & in alijs consimilibus transit actus, & remanet reatus. id est, obligatio ad poenam, & non solum remanet reatus, sed et remanet auersio, quæ est quid formale in culpa. Et sicut in peccato actuali est tria considerare: Primò actum concupiscentiæ, siue stet homini actus pro ipsa pronitate, siue pro ipso actuali concupiscentiæ. Secundò est ibi auersio a Deo, quia pro peccatum originale nascitur natura filij ire, & a Deo auersi. Tertio est ibi considerare reatum. id est, obligationem ad poenam, quia pro tale peccatum obligamur ad tale poenam. Per baptismum ergo, in quo conferuntur gratia, tollit reatus. id est, obligatio ad talem poenam, quia habentibus gratiam baptismalem tollit talis reatus, vt non sumus indigni: immo digni visione diuina: & tollitur auersio a Deo, quia habentes tale gratiam non sumus a Deo auersi, sed ad Deum conuersi. Ista ergo tollunt, sed actus concupiscentiæ.

Reatus cur quandoque pro culpa sumi solet

Peccati actualis tria, quæ originali, tribui possunt

scientiæ manet, siue accipiatur pro pronitate, siue pro ipso actuali concupiscere. quia post baptismum remanet pronitas ad coeundum, & propter talem pronitatem contingit nos aliquando actualiter concupiscere.

Dubitatio IIII. Litteralis.

Uterius fortè dubitaret aliquis de hoc, quod in littera dicitur, ut quidam dicunt, quod in baptismo purgatur anima, & caro. Alij verò dicunt, quod purgatur anima, sed non caro, quomodo hæc veritatem habeant. Dicendum, quod anima, & caro possunt considerari dupliciter, vel, ut sunt huiusmodi personæ secundum se, & sic in baptismo a sua seditate, vel a macula originalis peccati purgatur anima, & caro: Anima quidem purgatur a sua auersione, quia recipiendo gratiam baptismalem non Deo auersa: sed ad ipsum conuersa, & purgatur a suo reatu, id est, ab obligatione ad poenā, quæ debetur tali peccato, quia non est digna carere visione Dei, sed est digna videre Deum. Caro etiam purgatur a seditate concupiscentiæ: nō, ut concupiscentia non sit, sed, ut non imputetur ad culpam: sed magis imputetur ad meritum, si volumus per gratiam contra concupiscentiam bellare: Sicut ergo se habent ista, ut sunt huiusmodi personæ, ut principium alterius: sic per baptismum mundatur anima, & non caro, quia anima non est ex traduce, caro est ex traduce, quia quantumcunque sit pater baptizatus, caro filij traditur cum peccato originali, & anima tali carni sic maculat infusa dicitur maculari: Propter quod alio, & alio modo vtraque opinio suam continet veritatem.

Dubitatio V. Litteralis.

Uterius fortè dubitaret aliquis de hoc, quod in littera dicitur, quod immundior est caro prolis, quam caro Parentis, & quod ex hoc non sit præiudicium veritatis. Sed contra: Nisi pater sit purgatus per baptismum non est immundior: prout ad propositum spectat caro prolis, quam caro Parentis. Dicendum, quod dupliciter potest hoc verificari: vel modo, quo dictum est, videlicet, quia in baptismo purgatur pater, ut est quædam persona in se, non ut est principium alterius; ideo pater sic purgatus dicitur caro eius esse mundior, quam caro prolis, & hoc modo nō fit præiudicium veritati, nec fidei speculationis, sed si hoc intelligatur de immunditia ante baptismum; Dicemus, quod veritas est hæc, quod ita est immunda caro Parentis non baptizati, sicut caro prolis non baptizata: tñ si quis vellet hæc opinionem tenere, quod caro quanto magis recedit a primo Parente, tanto semper est magis immunda: non tñ, quia est magis immunda, magis maculat animā; Diceremus hanc opinionem esse falsam, & nō cōcordare veritati rerū: tñ quantum ad veritatem fidei non videmus ibi aliquod præiudicium: potest ergo exponi verbū Magistri, quod nō sit præiudicium veritati fidei, licet sit præiudicium veritati rerum.

Dubitatio VI. Litteralis.

Uterius fortè dubitaret aliquis de hoc, quod in littera dicitur, quod anima munda a Deo sit creata: sed cū infundit, condelectat carni, ex quo peccatum contrahit. Sed contra: Condelectari dicitur quædam actum, peccatum ergo originale esset actuale.

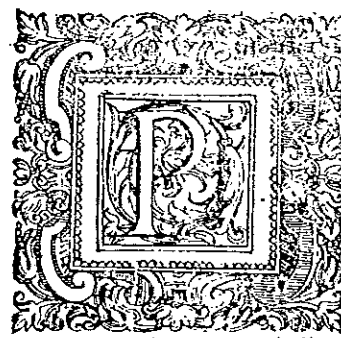
Dicendum, quod condelectatio potest sumi tripliciter. Primo pro ipso actu delectationis, & sic dictum non potest aliquo modo habere veritatem: nec quantum ad id, quod dicitur, nec quantum ad id, quod ex hoc peccatum contrahitur. Secundo modo potest accipi talis condelectatio pro ipsa naturali inclinatione, quam habet anima, ut coniungatur carni, & tunc tale dictum verum est, quantum ad id, quod dicitur, quod anima habet talem naturalem inclinationem, sed non est verum quantum ad id, quod ex hoc peccatum contrahitur, quia ex naturali inclinatione non potest peccatum contrahi. Tertio modo potest accipi condelectatio, quia omnis proportio potest dici quædam melodia, & quædam condelectatio, & quædam condilectio. Sicut dicimus, quod salices diligunt terram humidam, quia sunt proportionate tali terra, & talis terra est, proportionata talibus arboribus. Condelectatio ergo, & condilectio potest accipi ex parte carnis, quæ est proportionata ad recipiendam animam in se: sed non ad recipiendam eam cum tali pulchritudine, quæ est iustitia originalis, & secundum hoc contrahitur peccatum originale.

DIST XXXIII.

De Peccatorum proximorum Parentum in filios redundantia;

Deque originalis peccati

pœna.

PRAEDICTIS adijciendum videtur. Postquam Magister determinavit de peccato primi Parentis, quomodo redundat in posteros; Hic, ut dicebatur, specialiter inquit, si peccata proximorum, vel aliorum Parentum redundant in posteros. Circa quod duo facit, quia Primo inquit si huiusmodi peccata redundant in posteros, quod ad culpam. Secundo specialiter redit ad inquirendum, quomodo peccata aliorum redundant in posteros ibi: [Et licet peccatis.] Circa primum duo facit, quia Primo facit, quod dictum est. Secundo specialiter mouet quasdam quaestiones de peccato primi Parentis ibi: [Hic queri solet.] Circa primum duo facit, quia primo procedit dubitando, & disputando. Secundo veritatem determinando ibi: [Deinde de parentum.] Circa primum tria facit, quia primo mouet

inouet hanc quæstionem. Vtrum peccata aliorum Parentum redundet in posteros. Secundo ad partem affirmatiuam, quod redundat, arguitur per August. & per Scripturam sacram. Tertio specialiter inquit de peccato, quod cõtrahimus per originem: Vtrũ sit vnum, vel plura. Secunda ibi: [De hoc Aug.] Tertia ibi: [Et q̄ non id solũ.] Circa quod tria facit, secundum q̄ tripliciter probat peccata, quæ cõtrahimus per originẽ, esse plura: Vtrum sit vnum, vel plura. Primo. n. probat sic esse: quia non solũ peccatum primi Parẽtis imputatur nobis, sed etiã peccata aliorũ Parentum. Et ideo nõ dicimur baptizari in remissionẽ peccatũ singulariter, sed in remissionẽ peccatorũ pluraliter. Secundo probat hoc idẽ per auctoritatẽ Dauid, qui loquẽs de peccato originali, nõ loquitur de eo singulariter, sed pluraliter. Tertio probat hoc idẽ: quia dato, q̄ non imputaretur nobis, nisi peccatũ Adẽ illud tamen peccatũ habuit rationẽ multorũ peccatorum, propter quod peccatũ originale nostrũ non est vnum, sed multa. Secunda ibi: [Et dicendum de legitimis.] Tertia ibi: [Quod vero in actuali.] Tunc sequitur illa pars: [Dicunt de Parentum.] in qua de quæstionibus inuicis, videlicet, vtrũ peccata aliorũ Parentum redundet in posteros. Et, vtrũ peccatum originale nostrũ sit vnũ, vel plura, procedit veritatẽ determinãdo. Circa quod tria facit: quia primò innuit, q̄ peccata aliorũ Parentũ non redundant in posteros: & soluit auctoritatẽ Augusti, q̄ hoc dicit dubitãdo, non asserẽdo. Secundo probat, quod dixerat, videlicet, q̄ Aug. hoc dixerit dubitãdo, non asserẽdo: quia aliter contradiceret sibi. Cum dicat, alibi parvulorũ penam in solo originali decedentium esse leuissimã. Tertio specialiter determinat veritatẽ de virtute peccati originalis, quod est vnũ. Et soluit auctoritates Scripturę sacrę: quia consuetudo est Scripturę sacrę de singulari loqui pluraliter, & de plurali loqui singulariter. Secunda ibi: [Alia, quæ sibi ipsi.] Tertia ibi: [Nõ astitit pr̄ peccatis.] Tunc sequitur illa pars: [Hic quæritur solẽ.] in qua de peccato Adẽ mouet quãsdã quæstiones. Circa quod tria facit: quia primò circa peccatũ Adẽ mouet hanc quæstionẽ: Vtrũ peccatũ illud fuerit grauissimũ. Et arguit hanc partem, q̄ fuit grauissimũ. Secundo soluit, q̄, simpliciter loquẽdo, non fuit grauissimũ. Tertio mouet aliam quæstionẽ de peccato Adẽ: vtrũ fuerit sibi dimissum. Et soluit, q̄ Adã penituit: & fuit sibi dimissum. Secunda ibi: [Ad quod uici potest] Tertia ibi: [Si verò queritur.] Tunc sequitur illa pars: [Et licet peccatis.] in qua specialiter redit ad inquirendũ de peccatis aliorũ Parentũ, quõ transeant in posteros. Circa quod duo facit: quia Primò ostẽdit, q̄ nõ transeant quantũ ad culpã, nisi filij sint imitatores Parentũ, ex quo dicto oportet, q̄ aliquo modo trãseant alia peccata, si non transeant quantũ ad culpã, oportet, q̄ trãseant aliquo modo quantũ ad penã. Duo ergo facit: quia primò facit, quod dictum est, & soluit auctoritates Scripturę sacrę, quantũ ad sensum litteralẽ. Secundo soluit quantũ ad sensum mysticũ ibi: [Quod est mysticũ.] Circa primũ tria facit: quia primò ostẽdit,

q̄ peccata Parentũ non trãseunt in filios quãtum ad culpã, nisi filij sint imitatores Parentũ. Secundo probat hoc per auctoritatẽ Hier. & Aug. Tertio hoc specialiter declarat, q̄ intelligendã sunt auctoritates Scripturę sacrę de filijs imitantibus penã Parentum. Secunda ibi: [Sed, vt ait Hieron.] Tertia ibi: [Veruntamen.] Tunc sequitur illa pars: [Quod etiam mysticũ.] in qua exponit, q̄ Deus est vindicãs vsq; in tertiam, & quartã generationem, quantũ ad sensum mysticũ. Nã quatuor sunt genera peccatorũ. Nã primò peccatur suggestionẽ serpẽtis. i. sensualitatis. Secundo delectationẽ inuotis rõnis, & maximẽ illa delectatio dicitur esse peccatũ, si sit morosa, & si in illã delectationẽ consentiat superior ratio; dato etiã, q̄ non cõsentiat in opus. Tertio peccatur cõsensũ superioris rationis in opus. Quarto peccatur cõsuetudine, reiterãdo malã opera, & gloriãdo se de malis operibus. & quia ista genera peccatorũ sic se habet, q̄ vnũ gignit ex alio; ideo Deus est vindicãns vsq; ad quartã generationem: quia est puniens omnia ista genera peccatorum. Duo ergo facit, quia primò facit, quod dictũ est. Secundo ad probãdum talem intellectũ esse mysticũ, adducit auctoritatẽ Scripturę sacrę de Chanaan, quã quomodo sit intelligẽda, in quæstionibus litteralibus patebit. Secunda ibi: [Ad probandũ vero:] & in hoc tẽrminatur sentẽtia p̄sentis Lectionis, & Distinctionis.

Gen. 9.

Q V A E S T. I.

De peccatorum redundantia in filios propter ipsos Parentes.

Hic quæritur de duobus principaliter: Primo de peccatis, quæ contrahunt per originem filij à Parentibus. Secundo de penã originalis peccati. Circa primum quærentur tria: Primò, vtrum ab alijs parẽtibus contrahãt filij peccatũ, vel peccata quantum ad culpã. Secundo, vtrum hoc contrahant quantum ad penã. Tertio, vtrum ipsum peccatum, quod contrahitur per originem, sit vnum, vel plura.

A R T I C. I.

An à proximis Parentibus homo contrahat peccatum originale. Conclusio est negatiua.

D. Th. 1. 2. q. 81. art. 1. & 2. Et 2. sent. d. 33. q. 1. art. 1. Et de Malo q. 4. art. 8. D. Bon. d. 33. art. 1. q. 1. Durand. 33. q. 1. Tho. Arg. d. 33. q. 1. art. 4. Capr. d. 31. q. 1.

AD PRIMVM sic proceditur: Videtur, q̄ ex proximis Parentibus homo contrahat peccatum originale: & q̄ per originẽ, quã homo trahit à proximis Parentibus, imputentur sibi peccata patrum, per auctoritates adductas in littera: quia Deus

Exo. 10. Deus est visitas iniquitatem patrum in filios in tertia, & quarta generatione, sed hoc non est sine culpa: quia nullus debet puniri sine culpa: ergo &c.

Præterea videtur, quod saltem peccatum originale homo contrahat à proximis parentibus: quia in peccato agens assimilat sibi passum. Iuxta illud Tomo 3. Aug. 13. de Ciui. Quod Adâ sponte deprauatus, in se; dânat, deprauatos, dânatosque filios generauit: sed assimilatio per originem magis fit ad parentes proximos, quam ad remotos, ut ad patrem, quam ad auum, vel præauum: ergo &c.

Præterea ex libidine coitus, ut supra patuit per Aug. fit originale peccatum in prole: sed ista libido est in parentibus proximis, ex quorum libidine generatur proles: ergo &c.

Præterea omnium conuenientium in specie est eadem relatio ad naturam speciei: sed omnes homines conueniunt in specie. Si ergo Adâ per actum culpam corrumpit naturam suam, & genuit filios in peccato originali: ergo & alij homines per suas actuales culpas corrumpunt naturam suam, & generant filios in peccato originali.

Præterea, si dicatur, quod natura fuit corrupta in Adam; & ideo alij non potuerunt corrumpere. Cõtra: Natura humana non fuit ex toto corrupta in Adâ: sed quod non est ex toto corruptum potest amplius, & amplius corrumpi: ergo & alij sequentes amplius, & amplius corruerunt naturam humanam. & maxime, cum aliqui post Adam commiserunt grauiora peccata, quam ipse: ergo &c.

Rom. 5. IN CONTRARIUM est ad Rom. Quod per unum hominem intrauit peccatum in Mundum, & loquitur de peccato originali: tale ergo peccatum causaliter attribuitur uni homini, scilicet Parenti primo, non parentibus proximis.

Præterea peccatum originale ex actu originis contrahitur: sed actus originis est vniformis, & unus in tota natura humana: ergo oportet, quod talis infectio sit vniformis, & quod in vnũ aliquod reducat, & in vnũ hominẽ, qui fuit primus Parens, non in multos homines, qui sunt proximi parentes.

R E S O L V T I O.

Peccatum originale à primis, non proximis Parentibus contrahitur, si alia peccata, infectionis ordo, & modus, absolutio eius, baptizatiq; ministratio considerentur,

RESPONDEO dicendum, quod sex vijs probare possumus, quod peccatum originale, quod inficit homines, attribuendum est peccato primi Parentis, non peccatis proximorum: vt Prima via sumatur, prout peccatum originale comparatur ad alia peccata. Secunda, prout tale peccatum comparatur ad ordinem suæ infectionis. Tertia, prout comparatur ad suam quiditatem. Quarta, prout comparatur ad suæ infectionis modum. Quinta, prout comparatur ad suam absolutionem, quæ fit in baptismo. Sexta, prout comparatur ad ministros baptismi, per quos tribuitur talis absolutio.

Prima via sic patet: nam alia peccata Adæ non imputantur nobis, sed solum peccatum origina-

A le, id est, solum peccatum, per quod Adâ inficit originem nostram. Et sicut alia peccata Adæ non imputantur nobis; sic nec quæcunq; peccata quorūcunq; posterorum parentum imputantur nobis: quia nullum tale peccatum inficit originem nostram; formaliter loquendo, ultra infectionem factam in Adam. Sic, n. imaginamur, de infectione originalis peccati, quod Adam se habuit, sicut fons illius infectionis; omnes autem alij parentes sic sequentes, se habent sicut fistulas; per quas transit aqua infecta de fonte, id est, natura infecta in Adâ tanquam in fonte vsq; ad nos recipientes talem naturam infectam in Adam per tales fistulas, id est, per tales parentes intermedios. Inficiuntur ergo fistule recipientes naturam infectam in Adam, sed non magis inficiuntur, & non magis recipiunt, formaliter loquendo, natura infectam, quam fuerit in Adam. Sic etiam istæ fistulæ, & isti parentes intermedij recipientes aquam, vel naturam infectam ab ipso fonte infectionis, tradunt nobis naturam sic infectam, sed non tradunt eam nobis magis infectam, quæ fuit in Adam; ita quod tota, & principalis ratio infectionis attribuenda est fonti, id est, Adæ: non autem fistulis, id est, parentibus intermedijs, per quos currit ista aqua, & natura infecta, & ad nos deuenit sic infecta: sicut ergo alia peccata Adæ non imputantur nobis, sed solum illud, quod inficit naturam, id est, naturalem originem; sic nulla peccata aliorum parentum debent imputari nobis: quia ipsi non sunt infecti originali peccato inficiendo naturam, sed recipiendo naturam infectam; & nos parentes intermedij non inficiunt inficiendo naturam, sed comunicando nobis naturam infectam.

Propter quod tota infectio nature attribueda est Adæ, quod manifestè insinuat Apostolus in auctoritate præallegata, quod per unum hominem peccatum intrauit in Mundum. Alia ergo peccata actualia Adæ, & quæcunq; alia peccata aliorum parentum non transeunt in posterum: sed solum illud peccatum Adæ, quod dicitur originale, id est, quod corrumpit nostram originem naturalem.

Secunda via ad hoc idem sumitur, prout peccatum originale comparatur ad ordinem suæ infectionis. Nam iste ordo infectionis est in peccato originali, vt cõmuniter ponitur. Et, vt satis ostendit Ansel. in lib. de Conceptu Virginali, quod primò persona inficit naturam in Adam: In posteris autem est conuerso: quia natura inficit personam. In omnibus ergo descendentes ex Adâ nulla persona corrumpit naturam: sed semper natura ex corruptione, quam habuit in Adam, corrumpit personam. Nam origo, & generatio est opus nature: ille ergo solus potuit corrumpere nostram originem naturalem, qui potuit totam nostram naturam corrumpere: hic autem fuit solus Adâ, in quo seminaliter, & virtualiter fuit tota nostra natura: Hæc ergo via dupliciter concludit veritatem: Primo, quia cum peccata personalia posterorum descendentes ab Adam non corrumpant naturam: sed est conuerso: peccata personalia eorum non transeunt in filios, quantum ad culpam, Secundo concludit hoc idem: quia cum tota natura virtualiter fuerit solum in Adam, solus ipse potuit corrumpere

pere totam naturam nostram : vt omnes descendentes ab ipso nascerentur in peccato originali: Has autem duas vias si volumus alijs appropriare, dicemus, q̄ Prima via est Magistri in hac Distinct. vbi ait : Non igitur pro peccatis Parentum actualibus, nec etiam pro actualibus primi Patris: sed pro originali, quod à parentibus contrahitur, paruuli damnabuntur. Dicitur enim originale contrahi à parentibus: quia natura nostra infecta in Adam tanquam in fonte trãsit per alios parentes intermedios tanquam per fistulas, vt iam tetigimus, & natura sic infecta veniens ad nos, in ficit personas nostras.

Peccatū originale quo modo contrahit à Parentibus.

Tom. 3. cap. 11.

Secunda autem via est August. 13. de Trinit. asserentis, q̄ tota nostra infectio naturalis processit ex Adam: quia omnes fuimus in illo vno, & omnes fuimus ille vnus: quia in ea iam erat natura feminalis, ex qua propagaremus. Sed dices, q̄ sicut omnes fuimus in Adam; ita fuimus omnes in Eua, & yterque peccauit, & corrupit naturam. Ad quod dici potest, q̄ in solo Adam fuimus seminaliter, & secundum animam: eo modo, quo masculus potest dare animam: quia in alijs animalibus masculus dat animam per essentiam: sed in homine, vt sãpius diximus, solus Deus dat animam per essentiam, & per infusionem: masculus autem dat animam solum secundum dispositionem: quia disponit membra fœtus ad susceptionem animæ, & adeo disponit ea, q̄ hominis generatio est naturalis: & esset miraculum, si corpori sic disposito Deus non infunderet animam: sed in Eua fuimus materialiter, vel mēstrualiter: quia fœmina in generatione non dat semen, propriè loquendo. Emittit enim mulier in coitu aliquid: sed, vt patet in libro de animalibus, illud propriè non est semen. Facit ergo mulier ad generationē prolis solum præbendo materiam, & exhibendo menstruum, ex quo fit proles. propter quod se habet mulier, sicut sylua, quæ præbet ligna, idest, materiam, vnde fit arca: factio ergo, vel generatio arcæ non attribuitur syluæ, nisi secundum quid: sed simpliciter hoc attribuitur artifici, vel agenti, qui inducit formam ex materia, & qui producit totum, idest, totam arcam compositam ex materia, & forma. Ex quibus verbis plenè soluitur obiectio iam facta.

Anima datur à viro dispositiue: à Deo per essentiam.

Mulier quo modo se habet, & vir in generatione. Idq̄ multis in locis dictum.

Tertia via ad hoc idem sumitur, prout peccatum originale comparatur ad suam quiditatem, vel ad suam diffinitionem. Sic enim potest diffiniri peccatum originale, quod est carentia originalis iustitiæ, cum debito habendi eam. Solus ergo ille, qui nos priuauit originali iustitia, & qui nos obligauit ad habendam originalem iustitiã, est fontalis causa corruptionis nostræ originis naturalis. Et est fontalis causa, q̄ nos nascimur in peccato originali. Et hic, simpliciter loquendo, est Adam, non Eua: quia id, quod dat vir in generatione, disponit materiam ad susceptionem animæ rationalis: non autem id, quod dat fœmina. Naturæ ergo humanæ, quæ erat in Adam, à quo omnes descendimus seminaliter, præter Christū, data fuit originalis iustitia pro se, & pro omnibus nobis: & ipse hoc modo accepit eam pro se,

A & pro omnibus nobis. Peccatum ergo Adæ priuauit Adam, & omnes nos originali iustitia, ad quam habendam nos obligauerat, Adam, illam iustitiã, modo, quo diximus, pro se, & pro omnibus nobis suscipiendo. Nascimur ergo originali iustitia priuati, & ad eam habendam nascimur obligati: & quia hoc est originale peccatum, & quia hoc totum contrahimus per Adam; deo soli ille, in quo omnes peccauerūt, debet quidem hoc attribui principaliter, & simpliciter. Hanc autem rationem satis innuit Ansel. in lib. de Concep. Virginali dicens, q̄ ille solus dat nobis originale maculam, qui potuit nobis dare originalem iustitiam: peccata ergo aliorum parentum, & alia peccata Adæ non imputantur nobis quantum ad culpam, vt sãpe diximus: sed solum illud, quod priuauit Adam originali iustitia, qua priuatus, & deprauatus genuit nos priuatos, & deprauatos. Hic autem possumus declarare, quod dicebatur declarandum in secundo Vterius tertiz quæstionis. 29. Distin. vbi querebatur, quomodo Christus factus est in Spiritum viuificantem. Superponebatur enim ibi posse concedi Christum corporaliter descendisse ab Adam. quod possumus declarare auctoritate, & ratione. Auctoritate quidem, quia Aug. 10. super Gen. concedit Christum fuisse in lumbis Abraham secundum corporalem substantiam: ergo pari ratione fuit in lumbis Adæ, & descendit ab Adam secundum corpus, siue corporalem substantiam. Primò quidem hoc idem declarari potest ratione: quia non fit, nisi totum: & non fit, nisi compositum. Propter quod supra dicebamus, q̄ tota arca, vel cõpositum ex materia, & forma arcæ, magis attribuitur agenti, qui inducit formam in materiam arcæ, quam attribuitur syluæ, quæ præbet materiam ad faciendam arcam: sed tunc nullum esset dubium, si ipsa sylua, quæ præbet materiam ad faciendam arcam virtualiter, & secundum rationem feminalē, fuisset in agente: quia tunc arca materialiter descenderet ab illo agente. Cum ergo Beata Virgo, quæ se habuit respectu corporis Christi, vt sylua respectu arcæ, quia præbuit materiam, de qua Spiritus sanctus formauit corpus Christi, descendit virtualiter, & secundum feminalem rationem ab Adam, nullum remanet dubium, quin Christus, secundum corpus tantum, quod sumpsit de Beata Virgine, non secundum concupiscentiam, nec secundum rationē feminalem, fuerit in Adam, sicut fuit in Abraham, & descendit hoc modo secundum corpus ab Adam.

Dist. 29. q. 1. art. 1. Dub. 2. lat.

Tom. 1.

Quarta via ad hoc idem sumi potest, si cõparetur originale peccatum ad suum modū inficiēdi. Est. n. modus infectionis originalis peccati per subtractionē, non per appositionem, vt supra diffusius dicebatur. propter quod Ansel. in lib. de Concep. Virg. appellat peccatū originale nuditatem originalis iustitię. Constat autem, q̄ nuditas nō est per modum appositionis, sed per modum cuiusdam subtractionis. Nati ergo in peccato originali dicimur nasci nudi: quia nascimur priuati indumento illius iustitię originalis, ad quam nos obligauit Adam eã pro nobis recipiendo: & nos priuauit

priuauit peccando, & per peccatum eam perdendo. Quæcunque ergo peccata quorūcunq; aliorū parentum, & etiā alia peccata Adæ non inficiunt homines, erit ergo hoc attribuendum peccato originali Adæ, per quod fuit priuatus, & ex hoc nascimur nos priuati originali iustitia.

Quinta via ad hoc idē sumitur, si comparatur peccatum originale ad suam absolutionē, quam recipimus in baptismo: ideo oportet, q̄ nos primò generemur carnaliter, & postea regeneremur spiritualiter. Generamur ergo in originali peccato, quod contrahimus ab Adam, & regeneramur per gratiam baptismalem, quam adipiscimur per Christum Mediatorem nostrū, de cuius plenitudine omnes accepimus gratiā pro gratia: gratiam. f. recōciliationis pro gratia suę vnionis: quia ipse sibi vniedo naturam humanā factus est filius Hominis, & nos ex hoc accipiendo per ipsum gratiam diuinam sumus filij Dei. Vnde August. in lib. de gra. no. test. ait: O homines, nolite desperare vos fieri posse filios Dei. Et subdit: Ne quē enim iam desperandū est participatione Verbi fieri posse homines filios Dei, quando filius Dei participatione carnis factus est filius hominis. vt filij ergo Adæ, & vt generati ab Adam nascimur expoliati originali iustitia: sed, vt baptizati sub Christo, nascimur induti: quia induimus Christum. i. gratiam, quam adipiscimur per Christum. Iuxta illud ad Galatas: Quicumque enim in Christo baptizati estis, Christum induistis. Sic ergo vni soli homini attribuitur resurrectio à peccato originali, & per consequens ab omnibus peccatis: quia impium est à Deo dimidiam sperare veniati; sic vni homini debet attribui mors peccati, & specialiter peccati originalis. In Adam ergo omnes moriuntur, & in Christo omnes viuificantur: peccata ergo aliorum parentum non imputantur nobis quantum ad culpam, sed solū peccatum Adæ. Hoc ergo, quod dicit Apostolus ad Corinthios: Quoniā quidem per hominē mors, & per hominem resurrectio mortuorū. Et sicut in Adam omnes moriuntur; ita & in Christo omnes viuificantur. quod potest intelligi & de morte corporali, quam contrahimus ab Adā per dissolutionem corporis: & de morte spirituali, quā contrahimus ab Adam per peccatum. Nam per vnum hominem peccatum intrauit in Mundum, id est, mors spiritualis: & per peccatum, vel per mortē spiritualem intrauit mors, scilicet corporis: Vtroque ergo modo morimur per Adā spiritualiter, & corporaliter: & vtroque modo resurgimus, & viuificamur per Christum; ideo Christus dictus est secundus Adam. quia sicut per primum Adam, non per alios parentes sic mortificamur; ita per solum Christum sic viuificamur.

Sexta autem & vltima via ad hoc idem sumitur ex parte ministrorū baptismi. Nam ministri baptismi quicquid conferunt nobis, conferūt virtute Christi: habēt se ergo ministri baptismi nos baptizantes, quasi fistulæ deferentes ad nos aquā mūditię Christi: sunt ergo ministri baptismi quantum ad mūditiā respectu Christi, sicut parentes intermediij quantum ad immunditiā se habēt

respectu Adæ. Nam sicut omnes tales parentes se habent, sicut fistulæ deferentes immunditiā ab Adam: & Adam respectu talis immunditię se habet, vt fons; sic ministri baptismi, à quibus baptizamur, respectu mūditię Christi, se habēt, vt fistulæ deferentes ad nos illam mūditiā: & Christus se habet, vt fons illius mūditię. Propter quod Apostolus 1. ad Corinth. reprehendens se iactantes de ministris baptismatis, & dicentes: Ego quidem sum Pauli: ego autem Apollo: ego verò Cephę, ait: Diuisus est Christus: Nūquid Paulus crucifixus est pro vobis, aut in nomine Pauli baptizati estis? quasi dicat, Vnus est fons baptismatis, vnus est fons mūditię. f. Christus. Nos autem ministri baptismi sumus, quasi fistulæ nihil per se addentes ad hanc mūditiā. Si parentes intermediij sunt quædam fistulæ immunditię originis peccati, nihil per se, & formaliter addentes vltra immunditiā factam in Adam. Vt ex his omnibus manifestè concludatur, q̄ ex alijs parentibus, vel ex alijs peccatis Adæ non contrahamus immunditiā, quantum ad culpā: sed solū per illud peccatum Adæ, quod corripit in Adā naturā nostrā, & priuauit eū, & nos originali iustitia.

RESP. AD ARG. Ad primum dicendum, q̄ Deus est visitans iniquitatem patrum in filios, non quantum ad culpam, sed quantum ad penam. non quantum ad penam æternam, sed quantum ad penam temporalem. Vel si volumus auctoritatem illam referre ad culpam; dicemus, q̄ Deus visitat, & punit peccata patrum in filios, loquēdo de illis filijs, qui in peccatis sunt imitatores patrum. Et ideo ait in tertiam, & quartam generationem: quia tantum possunt homines viuere, q̄ vident tertiam, & quartā generationem. Est enim homo in xv. anno puber, & potest nubere, & si sit vxor eius secunda, potest in xij. habere filiū: qui quater xv. faciunt lx. potest quis lx. anno videre quartam generationem: & quia homines possunt viuere vsque ad octuagesimū annum: non est dubium, q̄ possunt videre quartam generationem. Et quia filij, vt plurimum, sunt imitatores parentum, maximè dum viuunt; ideo auctoritas prefata potest exponi modo, quo dictum est.

Ad secundum dicendum, q̄ agens assimilat sibi passum, & pater assimilat sibi filiū in his, quæ sunt nature: quia semper homo generat hominē, & si semen sit forte potest sibi pater assimilare filium in ijs, quæ spectant ad personam, quantum ad corporalia, vt albus generat album, & fortis fortem. In his, quæ spectant ad animam, pater non assimilat sibi filium, nisi in quantum corporalia redundant in spiritualia: quia colericus potest generare colericū, & quia colerici sunt proni ad iracundiam; ideo iracundus potest generare iracundum. sed, simpliciter loquendo, non fit assimilatio in personalibus, quantum ad ea, quæ respiciunt animam: quia nunquam Musicus generabit Musicum, nec Grammaticus Grammaticum. & quia culpa secundum se respicit animam, & specialiter loquendo de culpa actuali; ideo loquendo de tali culpa, peccator non generat peccatorem,

Sed

Ioan. 1.

Hæc in scriptura nunc non habetur.

Gal. 3.

1. Cor. 15.

1. Cor. 1.

Deus punit patres in filios ad quædam vltimam ætatem: duplicem potest habere sententiam.

Ætati hominum minima variatur. Quæ ratione quæ potest videre tertiam, & quartam generationem.

peccati origi-
nale non
est persona
le, sed natu-
rale, & quo
modo.

Sed quid dicetur de culpa originali, quæ non est culpa personalis, per se loquendo, sed naturalis. & si est personalis, hoc est in quantum natura inficit personam. Ad hoc autem potest dici per habita, quòd talis culpa referenda est ad Adam, in quo tanquàm in fonte corruptionis, vel infectionis natura nostra fuit corrupta, & infecta: Parentes autem intermedij, vt est diffusius declaratum, se habent, sicut fistulæ deferentes ad nos naturam nostram sic infectam, & corruptam in primo fonte corruptionis, id est, in Adam.

Ad tertium dicendum, quòd libido proximi parentis, vt communiter dicitur, per quam peccatum originale inducitur, quoctunque modo sumatur libido, non habet virtutem inficiendi prolem peccato originali, nisi secundum quòd tale peccatum inductum est ex inordinata voluntate primi Parentis. Propter quod tota ratio culpæ in talibus retorquenda est in primum Parentem, vt satis per habita est declaratum.

Ad quartum dicendum, quòd omnium habentium eandem naturam est eadem comparatio ad naturam illam: sed peccatum originale non contrahitur per priuationem alicuius, quod perueniat ad naturam per se, & absolutè loquendo: sed per priuationem illius doni gratuiti, quod vocabatur originalis iustitia. & quia illud donum fuit solum in Adam, non in alijs parentibus intermedijs; ideo solum per actuale peccatum Adæ potuit causari carentia, & priuatio illius doni, cuius carentia cum debito habendi est originale peccatum. Non ergo potest, nec potuit fieri per actuales culpas aliorum parentum tale peccatum.

Ad quintum dicendum, quòd natura humana sic fuit corrupta in Adam, quòd non amplius potuit corrumpi, nisi tolleretur natura. Fuit enim natura illa corrupta, non ex amotione alicuius rei naturalis, sed ex amotione illius doni gratuiti, quod perficiebat naturam, propter quod fuit natura sibi derelicta, obligata tamen ad habendum tale donum, ex qua obligatione sumitur tota ratio culpæ. Imaginamur ergo, quòd primum peccatum Adæ fuit quasi quidam paries tollens lumen illius doni gratuiti. Dato ergo, quòd Adam commiserit secundum, & tertium peccatum, vel etiam quæcunque peccata, & ex hoc fecerit secundum, & tertium parietem, vel quoscunque parietes: propter hoc non plus priuauerint Adam illo lumine: sed quia ista sunt personalia; ideo talia potuerunt reddere personam Adæ magis inhabilem ad recuperandum lumen illius doni, vel aliquid loco illius luminis: quia non recuperamus lumen originalis iustitiæ, sed loco illius adificimus lumen gratiæ. Et quod dictum est de alijs peccatis Adæ; intelligendum est de quibuscunque peccatis parentum intermediorum: posunt enim talia peccata esse quædam inhabilitates parentum intermediorum: sed per tales inhabilitates non plus inficitur natura, vt est principium generationis: & quia generatio est opus naturæ, & terminatur ad naturam; ideo si non plus inficitur natura per talia peccata, vt est generationis principium, non plus inficietur, vt est gene-

rationis terminus. Natura ergo proles ex sua origine non erit magis infecta, quàm natura parentis. Quantum ergo ad peccatum, & culpam peccati parentum intermediorum in prolem non transeunt, nec redundant.

ARTIC. II.

An peccata aliorum Parentum ab Adam transeant in posteros quantum ad pœnam. Conclusio est negatiua.

D. Th. 1. 2. quæst. 81. art. 2. Et quæst. 87. art. 8. Et 2. senten. dist. 33. quæst. 1. art. 2. Et de Malo quæst. 4. art. 3. D. Bon. dist. 33. art. 1. quæst. 1. Ricard. distinct. 33. quæst. 1. & 2. Henr. Gand. quol. 2. Tho. Arg. dist. 33. art. 4. Biel dist. 33. quæst. 1. Duran. dist. 33. quæst. 1. Nico. de Nijse tract. 3. par. 2. quæst. 2. & 5.

SECVNDO quæritur: Dato, quòd peccata aliorum Parentum ab Adam non transeant in filios, quantum ad culpam: vt trum transeant quantum ad pœnam, vel quomodo transeant.

Et videtur, quòd sic, per auctoritatem inductam Exodi: Ego sum Dominus Deus visitans &c. quod non posset esse, nisi aliquo modo peccata parentum transirent in posteros. sed non transeunt, quantum ad culpam: ergo quantum ad pœnam.

Exodi 20.

Præterea, si dicatur, vt in littera dicitur, quòd Deus punit filios propter parentes: sed intelligendum de imitantibus parentes quantum ad peccata.

Contra: Ipsa imitatio, qua quis peccatorem imitatur quoddam peccatum est, & non est peccatum eius, à quo accipitur imitatio: sed solum eius, qui imitatur. ergo si puniret Deus hoc modo filios, quia sunt imitatores patrum, non esset eos punire pro peccatis patrum, sed pro peccatis proprijs. Oportet ergo dare alium intellectum auctoritati, quomodo pro parentum peccatis puniantur filij. propter quod, & si non redundant peccata parentum quantum ad culpam, oportet, quòd redundant, quantum ad pœnam.

Præterea, vt habetur Gen. 19. Dominus destruxit Sodomam, & Gomorram, & vniuersos habitantes in eis. ex quo facto certum est paruulos fuisse punitos, sed hoc non fuit pro scelere proprio: ergo pro scelere parentum.

Gen. 19.

Præterea non minus coniunctus est filius patri, quàm populus Regi, immo magis: sed, vt habetur 2. Reg. vltimo: Populus punitus est pro peccato Regis: ergo &c.

2. Reg. vlt.

INCONIARIUM est, quod habetur ad Galatas: Quòd vnusquisque onus suum portabit. Gal. 6.

Præterea Ezech. dicitur, quod filius non portabit iniquitatem patris: ergo &c. Ezech. 22.

RESO-